

Naredba o čezmernem prodajanju blaga

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje

ODREJA:

Čl. 1. Prepoveduje se vsem producentom, trgovcem na debelo in drobno prodajati privatnikom živila, blaga za oblike, tkanine ter obutev nad normalno potrebo.

Čl. 2. Kdor se bo zoper to pregrešil, bo takoj aretiran ter izročen pristojnemu sodišču, ki ga bo kaznovalo po zakonu proti nakopicevalcem živil in blaga, blago bo zaplenjeno in koncijosa odzveta.

Čl. 3. Ta naredba stopi takoj v veljavo.

Ljubljana, dne 23. aprila 1941-XIX.

Kr. Civilni Komisar
za zasedeno slovensko ozemlje:
EMILIO GRAZIOLI.

Naredba o prepovedi plačil in izvoza valute

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje je odredil:

Čl. 1. Do nove odredbe se razen po predhodnem pooblastila Kr. Civilnega Komisarja za zasedeno slovensko ozemlje odgovarjo vsa plačila iz tega ozemlja v tista ozemlja bivše jugoslovenske države, ki jih ni zasedla italijanska vojska.

Čl. 2. Zneski, ki jih pravne ali privatne osebe iz kakršnega koli naslova dolgujejo fizičnim ali pravnim osebam, bivajočim na ozemlju bivše jugoslovenske države, ki ga italijanska vojska ni zasedla, se morajo položiti do 26. aprila 1941-XIX. Še ne zapadle obveznosti pa na dan dospelosti pri Hranilnici dravske banovine, ki bo odpela račun na ime osebe, v katere korist bi se imelo plačilo izvršiti. — S tem računom se ne more razpolagati brez pooblastila Kr. Civilnega Komisarja za zasedeno slovensko ozemlje.

Čl. 3. Položba po določbah prednjega člena oprosti položnika njegove obveznosti.

Čl. 4. Nadalje je brez pooblastila Kr. Civilnega Komisariata za zasedeno slovensko ozemlje prepovedan vsak prenos denarja, vrednostnih papirjev v kakršni koli valuti, zlata ali srebra v palicah ali izdelkih ter drugih dragocenosti in predmetov posebne umetniške vrednosti z zasedenega slovenskega ozemlja bivše jugoslovenske države, ki ni zasedeno po italijanski vojski.

Čl. 5. Kdor prekrši določbe prednjih čl. 1. in 4., se kaznuje z zaplemba zneska, vrednostnih papirjev ali predmetov, ki bi jih skusal izvoziti, ter se izroči sodnemu oblastvu, pristojnemu za nadaljnji kazenski postopek po zakonu.

Čl. 6. Ta naredba je stopila takoj v veljavo.

K naredbi o prepovedi plačil in izvoza valute

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko ozemlje, na podlagi svoje odredbe z dne 22. aprila 1941-XIX, št. 6, s katero se prepoveduje izplačila fizičnim in pravnim osebam, bivajočim na ozemlju bivše jugoslovenske države, ki ni zasedeno po Italijanski Vojski, in s katero je odrejena obveznost položbe zadevnih zneskov pri Hranilnici dravske banovine.

ODREJA:

Člen 1.

Rok, ki ga določa člen 2. naredbe z dne 22. aprila 1941-XIX, št. 6, za položbo zneskov, ki jih dolgujejo ustanove in zasebniki fizičnim in pravnim osebam, bivajočim na ozemlju bivše jugoslovenske države, ki ni zasedeno po Italijanski Vojski, se podaljšuje do dne 3. maja 1941-XIX.

Člen 2.

Kdor ima na slovenskem ozemlju, zasedenem po Italijanski Vojski, svoje bivališče zunaj mesta Ljubljane, je

Listek „Družinskega tednika“

USTROJ FAŠISTOVSKE ITALIJE

Obrisi Fašistične Italije so po 20 letih vlade pod vodstvom Benita Mussolinija docela jasni. Najbolje lahko spoznamo podobo te države po Mussolinijevi spisih samih. Njegova definicija fašistične države je naslednja: »Ustvaritev nove države, ki je avtoritarna, vendar ne absolutistična, strnjena hierarhično in organično, nudi svobodno pot narodu v vseh njegovih razredih, skupinah in interesih.« Znamenita »Encyclopædia Italiana« pa vsebuje pod značko »Fašizem« naslednji Mussolinijev članek o stališču fašizma nasproti državi: »Ravnalo fašistične vede je pojmovanje Države, njenega bistva, njenih načinov in njenih končnih smotrov. Fašizmu je Država nekaj absolutnega, nasproti čemer so posamezniki in skupine samo nekaj relativnega. Liberalna država ne vodi gmotnega in duševnega razvoja celot, temveč se zadovoljuje z ugotavljanjem posledkov. Fašistična Država pa se zaveda same sebe, ima lastno voljo in se zato imenuje etična država.«

V vsem svojem dosedanjem obstoji je fašizem izpričal svojo vladost Monarhiji, ki jo smatra za najvišji izraz nacionalnih vrednost in kot osnovno bistvo enotnosti domo-

vin. Zato so monarhistično ustavne podlage ostale neizpremenjene. Po ustavnem statutu iz leta 1848. vlada v Italiji savojska dinastija. Vsekarje je fašizem razvil docela lastne politične nazore in dal državi z ojačanjem izvrševalne oblasti autoritarno temelje in totalitarni značaj. Zanima se za vsak utrip narodnega življenja.

Na celu države so: Kronska, Vlada, zakonodajna zborna in Veliki fašistični svet. Kralj je najvišja oblast italijanske države in predstavlja njen enotnost. V zakonodaji pripada Kralju pravica predloga, uveljavljanja in razglasanja zakonov. Upravno in vladivo oblast izvršujejo Kraljevi ministri. Tudi pravosodje izvršuje Kralj, oziroma sodniki v njegovem imenu. Kralj ima pravico pomilostitev. Imenuje senatorje in druge visoke državne dostojanstvenike. Kralj je vrhovni poveljnik oborožene sile, napoved vojne ter sklepa mirovne, zvezne in trgovinske pogodbe.

Vlada je sestavljena iz spremenljive števila kraljevih ministrov ali ministerijalnih tajnikov države, ki so postavljeni na celo posameznih organov državne uprave. Svojo načelo izpolnjujejo po navodilih prvega ministra in državnega tajnika. Po navadi je v Fašistični Italiji 15 ministrov, in sicer za zunanjne zadeve s posebnim podstajništvom za Albanijo, dalje za notranje zadeve, za Italijansko Afriko, pravosodje, finance, vojsko, mornarico, letalstvo, narodno vzgojo, javna dela, kmetijstvo in gozdno gospodarstvo, promet, korporacije, za trgovino in valute ter za

ministrstvo, in sicer za zunanjne zadeve s posebnim podstajništvom za Albanijo, dalje za notranje zadeve, za Italijansko Afriko, pravosodje, finance, vojsko, mornarico, letalstvo, narodno vzgojo, javna dela, kmetijstvo in gozdno gospodarstvo, promet, korporacije, za trgovino in valute ter za

Obdelava zemlje in prehrana

Naj bo obdelan vsak, že tako majhen košček zemlje

V današnjih razmerah, ko ne moremo računati z uvozom živil, kakor sicer, moramo napeti vsi sile, da predelamo sami čimveč živil. Ker rodil živila zemlja, je prva stvar, da se potrudimo in obdelamo čimveč zemlje.

Seveda je treba na obdelani zemlji predelati zdaj tudi čimveč hrane za ljudi ter omejiti predelok krme in eventualnih industrijskih rastlin. Na kmetih, kjer so obdelovanja zemlje vajeni, prihaja v poštve troje:

1. Obdelati je treba sleherni kos zemlje, ki je bil že kdaj obdelan. Prav tako in zanemarjene njive bi bile zdaj za nas prevelika potrata. Ker danes marsikdo nima delavcev, vprežne živine ali dovolj gnoja, je na vsak način potrebno, da si ljudje v soseski med seboj pomagajo.

2. Kjer gre, naj se preorje tudi nekaj ledine, ce bi zaradi tega komu primanjkovalo živilske krme, naj preudari, če ne bi morda na polovici prekrane, kolikor jo je prej zraslo na celiem preoranem košu.

3. Da ne nastane pomanjkanje masti in mleka, ki bi bilo posebno občutno zdaj, ko se je živila uničila in po precej času manjkalo mesa, je treba skrbeti, da možna živila in prasiči ne bodo stradali.

V mestih imamo poleg poklicnih, velikar prav izvezbanih amaterskih zelenjadnih in sadnih vrtnarjev. Ti bodo

nedvomno vrtove letos še bolj skrbno in vneto obdelovali in jim ni treba dajati posebnih nauk. Druga pa je novimi vrtnarji, ki jih bo zdaj neavadno veliko, ker bo treba obdelati pač sleherni količjak primeren košček zemlje, ki ga v mestih dosihmal ni nihče izkorisčal. N. pr. stavbišča, okrasne trate itd.

Ten vrtnarjem je treba posebno na sreču počititi naslednje:

Učencem potrebuje učitelja mojstra, kajti v samih knjigah je veliko, ali kako je treba motiko držati, ne pove nobena knjiga.

Obdelovanje zemlje ne zahteva zgolj znanja, temveč tudi večletne izkušnje. Dokler je novi vrtnar, naj se prostovoljno omeji na najbolj preproste stvari, t. j. nekaj krompirja, fižola, čebule in česna. To je zlasti dobro, če smo prekopali plevelno ledino, kajti z okopavanjem, ki ga zahteva krompir in fižol, plevel najbolj zatremo. Gleda gnojenje, naj se vrtnar začetnik dobro pouči pri bolj izkušenem prijatelju, toda eno mora vedeti: suhe, pesene zemlje ne smemo gnojiti s pelem.

Mestni človek namreč večkrat sliši, da je pepel dobro gnojilo (za močvirne travnike je pepel res dober), in ker se nabira pepel tudi v mestnih gospodinjstvih, gnoje ljudje z njim vrtove in ne vedo, da si s takim gnojenjem dostikrat škodujejo.

Torej vidimo, da tudi v tej stvari ne zadostuje slepa vremena in brezglava delavnost, temveč je treba v vsakem primeru zadevščino poznavati in trezno premisliti. Kdor pa kaj ve, naj ne hrani znanja in izkušenj zase, temveč naj skrbti, da se z njim okoristi čimveč ljudi.

—

upravičen, da izvrši položbo v istem roku razen pri Hranilnici dravske banovine na ime osebe, v katere korist bi se imelo plačilo izvršiti. — S tem računom se ne more razpolagati brez pooblastila Kr. Civilnega Komisarja za zasedeno slovensko ozemlje.

Čl. 4. Nadalje je brez pooblastila Kr. Civilnega Komisariata za zasedeno slovensko ozemlje prepovedan vsak prenos denarja, vrednostnih papirjev v kakršni koli valuti, zlata ali srebra v palicah ali izdelkih ter drugih dragocenosti in predmetov posebne umetniške vrednosti z zasedenega slovenskega ozemlja bivše jugoslovenske države, ki ni zasedeno po italijanski vojski.

Čl. 5. Kdor prekrši določbe prednjih čl. 1. in 4., se kaznuje z zaplemba zneska, vrednostnih papirjev ali predmetov, ki bi jih skusal izvoziti, ter se izroči sodnemu oblastvu, pristojnemu za nadaljnji kazenski postopek po zakonu.

Čl. 6. Ta naredba je stopila takoj v veljavo.

—

Ta odredba stopi v veljavo z današnjim dnem.

Ljubljana, 26. aprila 1941-XIX.

Kr. Civilni Komisar
za zasedeno slovensko ozemlje:
EMILIO GRAZIOLI.

Opozorilo

V krajih, ki so jih prvotno zasedli Nemci in po neomeju evakuirali, je nemško vojaštvo plačevalo svoje nakupe s tako imenovanimi Reichsmarkkassenscheine in kovanim drobižem pfenigov.

Ker sta na slovenskem ozemlju, zasedenem po italijanski oboroženi silski, pravnoveljavno plačilno sredstvo priznana samo dinar in lira, je smatran, da taki Reichsmarkkassenscheine in kovanim drobižem pfenigov.

Ker sta na slovenskem ozemlju, zasedenem po italijanski oboroženi silski, pravnoveljavno plačilno sredstvo priznana samo dinar in lira, je smatran, da taki Reichsmarkkassenscheine in kovanim drobižem pfenigov.

Zaradi tega

ODREJAM:

1. Vsi državljanji zasedenega ozemlja morajo nemudoma izročiti najbližemu vojaškemu poveljništvu, ali kjer tege ni, županstvu, ves material in prebiti vprašanja, ki so v zvezi s premetom med krajem, zasedenim po italijanskih četah, in ostalo Kraljevino.

Dne 24. aprila 1941-XIX, je že imel

sezemek z zastopnikom prometnega ministrstva, na katerem sta podrobno obravnavala to vorašanje. Kr. Civilni

Komisar je odredil, da se začne s 26.

aprili, t. j. v soboto, železniški ob-

ni promet s Trstom (za potnike in prtljago) s transportom od Vrhnik do Trsta. V nedeljo, dne 27. aprila pa se

je začel avtomobilski promet med Trstom in Ljubljano in nazaj ter med

Gorico in Ljubljano ter nazaj.

Nadalje študirajo tudi vpostavitev

druge avtomobilske linije med Ljubljano in Gorico ter nazaj. Služba na teh linijsih je povrjenja dve mački specjalizirana podjetja Calliano in Bibi. Nadalje je Kr. Civilni Komisar odredil takošnji študij problemov av-

tomobilskoga prometa med Ljubljano in ostalimi središči v zasedeni pokrajini.

Za uvoz in izvoz bo mogoče po-

rabilni nročno Ljubljana-Karlovac—

—Reka. Tudi se proučuje vprašanje za

državno promet, kako vplaviti pro-

merno službo s tovornimi avtomobili.

Kar bo povrjenje zasebni tvrdki.

Tudi za cestna vorašanja je Kr. Ci-

vilni Komisar zainteresiral kompe-

tentne organe, ki mu jih je dalo na

razpolago prometno ministrstvo. Dne

23. aprila so se začela dela na obnovi

ceste med Kačjim vrhom in Ljub-

ljano.

visoke službe ali pa so od Predsed-

nika vlade imenovani za dobo treh

let, nakar so lahko vnovič izvoljeni.

VSAK TESEN DRUGA

obratna dovolila se odvzamejo motor na vozila pa zaplenijo.

Ta naredba stopi takoj v veljavo.

Ljubljana, dne 29. aprila 1941-XIX.

Kr. Civilni Komisar
za zasedeno slovensko ozemlje:
EMILIO GRAZIOLI

Delo Rdečega križa

Izmed vseh ustanov se je v prevratnih dneh izkazal za najbolj koristnejšega in požrtvovalnega Rdeči križ s sedežem v Ljubljani. Rdeči križ je imel kajpak pripravljeno vse potrebno za oskrbovanje in nego ranjencev in sirot. V odločilnih trenutkih je pa svoje delo znal hitro preusmeriti tako, da ljudstvu čim bolj koristi.

Ljubljanski Rdeči križ ima svoje prostore na Gospodskih cesti, prostore, ki si jih je moral na novo urediti z svoj povečan delokrog, pa na Liceju na Bleiweisovi cesti. Vsekako moramo tež človekobjubni organizaciji izreči za njeno delo popolno priznanje.

Ze takoj prve dni po prevratu je Rdeči križ posvetil svoje delo pozvezovanju in iskanju pogrešanih vojnih obveznikov in civilistov, ki so po službeni dolžnosti ali kako drugače zaščitili Slovensko. Zdaj dan za dnem dobiva na stotine prijav svojcev pogrešanih. Kakšen dan se število prijav približa tisoču. Vsi bi kajpak čim hitreje radi izvedeli, kje so se izgubili njihovi svojci. Kako obsežno je delo Rdečega križa, nam dokazujejo njihove kartotek in seznami njihovih formularjev, ki dokazujejo, da so svoje prijavili že 10.000 pogrešancev. Izmed teh se jih je kajpak že okrog 6000 vrnilo in nekateri izmed njih so dali Rdečemu križu podatke o drugih pogrešancih; po njih je Rdeči križ izvedel za posameznike in cele skupine, okrog 1000 ljudi.

Skupaj z Rdečim križem pa vsi svojci nestrenno pričakujejo uspehov in vrnitve posebnih odpolosancev Rdečega križa, razpoložnih po vseh delih bivše kraljevine. Krenili so na pot s celimi sopi prijav za pogrešanimi, posebno pa v tiste kraje, kjer je ostalo največ pogrešancev.

Delo Rdečega križa opravlja večje število gospa, gospodičin gospodov pod nadzorstvom voditeljev Rdečega križa. Njihova požrtvovalnost pač začenja najvišje priznanje. Vendar je pa njihovo delo zvezano s precejšnjimi stroški, posebno zaradi odpolosancev, ki so morali kreniti po vseh predelih bivše kraljevine. Blagajna Rdečega križa je izčerpana, zato je pač umestna prošnja Rdečega križa, naj rojaki z denarnimi prispevki podpro njegovo delo. Požrtvovalni sodelavci opravljajo svoje delo brezplačno, zato naj pa drugi, ki ne morejo osebno sodelovati, počakajo svojo pripravljenost s prispevki, ki naj izroči Rdečemu križu v njegovih pisarni ali pa po čekovni položnici št. 11.862. Dolžnost vsakega zavednega rojaka je, da delo Rdečega križa podpre!

Za Kraljevega Civilnega Komisarja v Crni Gori je imenoval Nj. Vel. Kralj in Cesar Emanuel opolnomočenega ministra Mazzolini. Novi Civilni Komisar je že odpotoval v Cetinje.

Kr. Civilni Komisar je imenoval za Komisarja v okrajnih glavarstvih Kraljevju in Logatu fašista dr. Giovannija de Sisigoro in Umberto Rosina. Dr. Giovanni de Sisigoro je sprejel tudi funkcijo Komisarja za kocevsko občino.

Okupacijske oblasti so odredile posebne kazni za one gospodarje, ki ne bodo hoteli sprejeti v stanovanje družin z več otroki. V italijanski državi imajo namreč družine z več otroki prav posebne pravice in dobivajo se posebne podpore. Vsak hišni gospodar, ki bo sprejemal v svoje stanovanje samo družine brez otrok, bo strogo kaznovan.

4000 novih stanovanj je sezidal Avtonomni fašistični institut zadnja leta v Miljanu. V mestu so sezidali 3411, v njegovi okolici pa 589 stanovanj. Razen tega je milanska občina samozgradila še 616 hišic za najsiromajneje družine. V vseh hišah, ki sta jih zgradila Avtonomni fašistični institut in mestna občina milanska, prebiva zdaj 116.700 ljudi.

Stiri nove celulozne tvornice je zgradiла Italija v zadnjih dveh letih. Te tvornice predelujejo predvsem slamo in ceneene vrste lesa. Dočim se je italijanska prodejna celuloza gibala do leta 1933, samo na višini okrog 60.000 metrskih stotov na leto, se je že leta 1939. dvignila na 550.000 metrskih stotov na leto. V letošnjem letu računajo, da bo lahko italijanska papirna industrija že dve tretjini svoje potrebe v celulozi kriha z domačo surovino, čeprav se je njenja letna produkcija dvignila na poldrugi milijon metrskih stotov.

V Bologni so praznovali 25. t. m. obletnico rojstva Guillema Marconia, slavnega italijanskega izumitelja radija in Nobelovega nagrjenca. V spomin na slavnega izumitelja je napravljen akademik Dazzi načrt za njegov spomenik, ki simbolizira radijsko anteno. Duce je ta načrt že odobril in bodo v kratkem izdelali tudi izumiteljev relef.

Poštne avtobusne zveze med Trstom in Ljubljano bodo v najkrajšem času otvorili. Italijanske oblasti so napravile že mnogo načrtov glede prometa in bodo skušale v najkrajšem času popraviti vso škodo, ki jo je pri nas privzadejala vojna. Pred vsem bodo popravili porušene mostove in proge, da se bo promet med nami in Italijo spet v redu vršil.

Promet z avtomobili in zasebnimi motorimi vozili je dovoljen samo s posebnim pooblaščilom Kr. Civilnega Komisariata za zasedeno slovensko ozemlje. Doslej od Vojaških Poveljnišev izdana pooblaščila ostanejo v vseh. Vsi avtomobili in vsa motorna vozila, ki imajo prometno dovolilo, morajo imeti posebno spoznavalno tablico.

Clen 5.

Promet z avtomobili in zasebnimi motorimi vozili je dovoljen samo s posebnim pooblaščilom Kr. Civilnega Komisariata za zasedeno slovensko ozemlje. Doslej od Vojaških Poveljnišev izdana pooblaščila ostanejo v vseh.

Clen 6.

Kršilci te naredbe se pripro in izro-

pristojnemu vojaškemu sodišču.

DRUŽINSKI TEDNIK

Predsednik združenja Stanislav Virant in podpredsednik Prunk sta se zahvalili Komisarju za naklonjenost in mu zagotovila popolno sodelovanje s fašistično vlado. Kr. Civilni Komisar se je potem razgovarjal z njima o časnikarskih vprašanjih in jima zagotovil, da se bodo razna vprašanja gledate Sloveneve na zasedenem ozemlju kmalu rešila.

Dva zasilna mostova grade v Kranju čez Savo. Prvega bo naredila Majdičeva elektrarna, in sicer je za enkrat zasilna brv speljana preko Majdičeve loga na postajno baraku. Drugi most bo pa naredila mestna občina, in sicer pod mostom pri klavniči.

Reden pouk so pričele vse osnovne, meščanske šole in gimnazije. Na vsečišču se predavanja še niso pričela, pač pa slušatelji na vseh fakultetih polagajo izpite. Mnogi visokoškolci so se že vrnili v mesto in nadaljujejo svoje delo.

Nove znake za alarm v primeru napadov šovražnih letal je odredil po dogovoru z vojaškim poveljstvom Kr. Civilnega Komisariata zasedeno ozemlje Slovenije. Oglasiti se smejo le sirenne, ki so že pripravljene, in sicer trikrat zaporedoma po 30 sekund. Vsak dan se pa morajo oglašiti ob 10, dopolne, da preskušajo njihovo brezhibno delovanje.

Lepo vrtinarsko razstavo vetrilje namudi Navje, kjer vetrilo okrog 10.000 mačeh raznih barv in prav toliko pisanih tulipanov. Vhod na Navje je iz Vilharjeve ceste in je odprt vsak dan od 8. do 12 in od 14. do mraka.

Po 170 din kub. meter dry so prodajali nedavno na našem trgu. Zdaj pa vladna na trgu zaradi nujnih političkih del in premalo vprežne živine skoraj popoln zastoj. Ko se bodo pa tudi v tem pogledu razmire uredile, bo silih dry dovolj na razpolago.

Znamke s pretiskom so še prav tako veljavne, kakor znamke brez pretiska. Doslej so po odredbi okupacijskih oblasti na pošti pretiskovali znamke z Žigom Co. Ci., kar pomeni Commissariato Civile. Zdaj je pošta prenehala s pretiskovanjem, ker bodo po odredbi okupacijskih oblasti poštné znamke v kratek spet doble drugačen pretisk.

V 20 mesečnih obrokih bo odtegnala finančna uprava v naprej izplačane prejemke državnim uslužbenecem. Državni uslužbenec in v pokojenju bodo torej 1. maja prejeli svoje redne prejemke, odbili jim bodo samo obrok omenjenega predplačila.

Graditev zavrnice na Ljubljani je odredil Kr. Civilni Komisariat. Zavrnica bo velikega pomena za mesto samo, še bolj pa za Barje, kjer bo regulirala stanje vode in tem plodnost vsega barjanskega polja.

Maksimalne cene zelenjavi je določil ljubljanski mestni tržni urad. Po tej določbi je maksimalna cena najboljših vrst regata kilogram 8 din, mladega

Kr. Civilni Komisar je imenoval za Komisarja v okrajnih glavarstvih Kraljevju in Logatu fašista dr. Giovannija de Sisigoro in Umberto Rosina. Dr. Giovanni de Sisigoro je sprejel tudi funkcijo Komisarja za kocevsko občino.

Okupacijske oblasti so odredile posebne kazni za one gospodarje, ki ne bodo hoteli sprejeti v stanovanje družin z več otroki. V italijanski državi imajo namreč družine z več otroki prav posebne podpore. Vsak hišni gospodar, ki bo sprejemal v svoje stanovanje samo družine brez otrok, bo strogo kaznovan.

4000 novih stanovanj je sezidal Avtonomni fašistični institut zadnja leta v Miljanu. V mestu so sezidali 3411, v njegovi okolici pa 589 stanovanj. Razen tega je milanska občina samozgradila še 616 hišic za najsiromajneje družine. V vseh hišah, ki sta jih zgradila Avtonomni fašistični institut in mestna občina milanska, prebiva zdaj 116.700 ljudi.

Stiri nove celulozne tvornice je zgradiła Italija v zadnjih dveh letih. Te tvornice predelujejo predvsem slamo in ceneene vrste lesa. Dočim se je italijanska prodejna celuloza gibala do leta 1933, samo na višini okrog 60.000 metrskih stotov na leto, se je že leta 1939. dvignila na 550.000 metrskih stotov na leto. V letošnjem letu računajo, da bo lahko italijanska papirna industrija že dve tretjini svoje potrebe v celulozi kriha z domačo surovino, čeprav se je njenja letna produkcija dvignila na poldrugi milijon metrskih stotov.

V Bologni so praznovali 25. t. m. obletnico rojstva Guillema Marconia, slavnega italijanskega izumitelja radija in Nobelovega nagrjenca. V spomin na slavnega izumitelja je napravljen akademik Dazzi načrt za njegov spomenik, ki simbolizira radijsko anteno. Duce je ta načrt že odobril in bodo v kratkem izdelali tudi izumiteljev relef.

Poštne avtobusne zveze med Trstom in Ljubljano bodo v najkrajšem času otvorili. Italijanske oblasti so napravile že mnogo načrtov glede prometa in bodo skušale v najkrajšem času popraviti vso škodo, ki jo je pri nas privzadejala vojna. Pred vsem bodo popravili porušene mostove in proge, da se bo promet med nami in Italijo spet v redu vršil.

Clen 1.

Do nadaljnje odredbe se dovoljuje promet v mejah ljubljanske občine od 5. do 22.30 ure, na ostalem slovenskem ozemlju, zasedenem po Italijanski Vojsci, pa od 5. do 21. ure.

Clen 2.

V ljubljanski občini mora od 22.30 do 5. ure, v ostalih slovenskih krajih, zasedenih po Italijanski vojski, pa od 5. do 5. ure vsakdo ostati na svojem domu.

IZ hiše sme samo, kdor ima posebno dovolilnicu, izданo od poveljništva Kr. Karabinjerjev.

Clen 3.

Javni obrati se morajo zapirati v ljubljanski občini ob 22. uri, v ostalih slovenskih občinah, zasedenih po Italijanski Vojsci pa ob 21.

V javnih obrah (kavarnah, barih, restavracijah itd.) je prepovedano točiti alkoholne pižace, izvzemši pivo.

Clen 4.

Tudi podnevi ne sme nihče zapustiti kraja svojega stalnega bivališča, če nima posebnega dovolila, ki ga izda poveljništvo Kr. Karabinjerjev ali Krajevno vojaško poveljništvo.

Vendar pa zadrostejo do 5. maja 1941-XIX za odhajanje iz kraja v kraj s fotografijo opredeljena listina o istovetnosti, iz katere sta razvidna poklicna prizadeta oseba in vzrok, zaradi katere mora hoditi iz svojega kraja v drugega.

Clen 5.

Promet z avtomobili in zasebnimi motorimi vozili je dovoljen samo s posebnim pooblaščilom Kr. Civilnega Komisariata za zasedeno slovensko ozemlje. Doslej od Vojaških Poveljnišev izdana pooblaščila ostanejo v vseh.

Clen 6.

Kršilci te naredbe se pripro in izro-

pristojnemu vojaškemu sodišču.

Clen 7.

Zastopnik Novinarskega združenja je sprejel Kr. Civilni Komisar te dnu.

motovilca 16 din, listnate špinace 12 din, najboljše berivke 20 din. Razne vrste fižola smejo stati kilogram največ 10 din, krompir pa po kvaliteti od 175 do 250 din. Prodaja zelenjave na merice je strogo prepovedana.

Avtobusne zveze med Trstom, Gorico in Ljubljano so otvorili v nedeljo. Na obeh progah vozita dva velika najmodernejsa avtobusa. Otvorilne vožnje se je udeležil tudi g. dr. inž. Comm. Venanzio Franchini, ravnatelj tržaškega okrožnega inšpektorata prometnega ministrica v Rimu. Promet na teh dveh progah bo nedvomno mnogo pripomogel k zbljanju zasedenega slovenskega ozemlja s tržaško in goričko pokrajino. Avtobus goriške proge ima v Ljubljani postajališče pred hotelom Miklič in v Gajevi ulici, avtobus tržaške proge pa samo v Gajevi ulici. Tržaški avtobus odhaja iz Ljubljane ob 17. in pripelje v Trst ob 20.35. Iz Trsta proti Ljubljani odpelje ob 7. in pripelje v Ljubljano ob 10.45. Avtobus v Goričo pa odhaja iz Ljubljane ob 14.30 in pride v Goričo ob 18.40, iz Goriče odpelje proti Ljubljani ob 7., v Ljubljano pa pride ob 11.30.

20 dinarjev velja ena nemška okupacijska marka na vsem enem delu slovenskega ozemlja, ki ga je zasedla nemška vojska. Nemške oblasti izdajajo okupacijske marke samo v zasedenem ozemlju. Te marke imajo kritje v meničih, čekih, posojilnih terjatvah, tujih valutah, in v dobrinjetju pri Reichsbanku in v posebnem posojilu, ki ga dala nemška Reichsbanka nemški državi. Na vsem ozemlju, ki so ga zasedle nemške čete, so nemške okupacijske marke poleg dinarja zato podobno plačilno sredstvo.

Jajca po 75 par prodaja ljubljanski mestni preskrbovalni urad na svoji tržnici na Pogačarjevem trgu. Na vsaki krušno karto dobite štiri jajca. Prav tako lahko gospodinje dobne na te tržnici tudi banaško mast po 34 dinarjev kilo, ješprej po 7 din, pšeno

50 dolarjev za uro smehlja

Skrivnost fotografkskega modela

Dekle, ki več zaslubi kakor Greta Garbo

Svetovno znana umetniška slika Mone Lize je zdaj dobila resno tekmo. Miss Ewili Andrejevo, plavolaso ameriško lepotico, nedvomno en sam dan občuduje na sliki več ljudi, kakor sliki Mone Lize že odkar stoji Louvre. Miss Andrejevo so slikarji ovekovečili že v vseh mogočih pozah. Podjetje, kateremu plavolasa lepotica na sliki posodi svoj obraz, ima zanesljiv uspeh. Boljše reklame si baje ni mogoče mislit. Tako vidite lahko plavolaso, kako kadi cigarete, kako šofira, kako si rdeči ustnice ali nohte, vidite jo lahko v prvovrstni kopališki obleki, prav tako pa tudi v hermelinu. Slikajo jo pri zajtrku, prav tako pa tudi v postelji na mehkih pernicah.

Miss Andrejeva se lahko kosa z vsako, še tako oboževano hollywoodsko lepotico. Njen obraz pozna vsak Američan, vsakdo ve, kako si čisti zobe, kako se smeje, kako joka, kako zasajano gleda v daljavo, kako goreč poljublja, kako jé, kako se koplje, in vendar je nihče ne pozna.

V vsaki kinematografski reklami vide njen obraz, v vsakem listu in na vseh reklamnih deskah. Po pravici lahko rečemo, da je Ewili Andrejeva

mi je tudi odredil, koliko smem tehtati, kako se moram držati in celo kakšne volje moram biti. Ne smem se niti jeziti, niti žalostiti. Natanko ob devetih zvečer moram v posteljo in moram takoj zaspasti, čeprav nisem prav nič željna spanja. Kaditi smem samo takrat, kadar me slikajo za reklamo kakšnih dobroh cigaret. Čeprav tisočkrat nesem k ustom kozarec v skija, ne smem niti kapljice izpititi iz njega. Plesala že od svojega 16. leta nismen.

Zdi se, da življenje Andrejeve, čeprav je na prvi pogled videti zelo lepo, vendar ni tako zavidanja vredno. Nekoč se je baje zaljubila v čednega mladenci, ki je imel poleg svojega lepega značaja tudi dobro službo. Ker je pa zahteval, da se njegova žena odpove svojemu poklicu, se je njuna ljubezen razdrila. Nekaterim se čudno zdi, da žena, ki jo imajo Američani za fotografski model, ne gre v Hollywood. Ona sama pa pravi, da nima najmanjšega igralskega daru.

Na koncu je treba omeniti še to, da Ewili Andrejeva zaslubi celo več kakor Greta Garbo, ki je baje najbolje plaćana filmska zvezda.

Na poti k mesecu...

Berlin, aprila.

V nekem majhnem mestecu v alpskem delu Nemčije je pred kratkim praznoval neki osmedesetletni starček nenašeden jubilej. Vse svoje življenje je bil planinski vodnik. V svoji visoki starosti je še zdrav in krepak in še precej močan, čeprav kajpaku ne more več opravljati svojega dolgoletnega poklica. To je razumljivo, pa ne zato, ker je že tako star, pač pa zato, ker zadnja leta planinci tako staremu možaku niso več prav zaupali, da bi jih vodil, boječ se, da se jim ne bi zgordila nesreča. Vendar je pa kljub temu sam še dosti lažil po hribih in stenah.

Zadnja leta so mu poverili markacijo poti. To delo je prav vestno in natančeno opravil. In tako je tudi svoj osmedeseti rojstni dan proslavil na nenašeden, edinstven način: povzpel se je na neko 1600 metrov visoko, precej težko steno.

Možak je od svoje mladosti zapisoval kilometre, ki jih je bil prehodil po planinah in po ravneh. Zdaj, ob njegovem visokem jubileju, se je izkazalo, da v svojem življenju ni prehodil nič manj kot 120.000 kilometrov. To pomeni, da bi lahko trikrat obšel zemljo, če bi pa plezal po gori, ki bi segala do lune, bi prehodil že dobro tretjino te poti. Se pred kratkim je pa starci korenjak en dan pustil za seboj kar 43 kilometrov.

Nenavadna reklama

Podjetja se za svojo reklamo poslužujejo različnih pripomočkov, mogočih in nemogočih. Posebno nenašadne zgodbe o reklami pa prihajajo iz Amerike. Tam store marsikaj prav ne razumljivega, da bi bila njihova reklama čim bolj učinkovita. Tako je pred kratkim v Bostonu neka informacijska pisarna bogato nagradila neko dekle, ki je zaradi svoje radovnosti prislo ob nos. Potlej se je njene zgodbe o poteku nesreče in njene slike poslužila za svojo reklamo.

Dekle je bilo namreč v službi pri nekem odvetniku. Nekoč jo je odvetnikova žena poslala iz pisarne, če da ima neki važen opravek. Radovedno dekle pa si ni moglo kaj, da ne bi skozi ključavnico kukalo v sobo. Na

bojevnik, spadajo pa k eni izmed »borbenih enot« in imajo posebno naloge. Te mravlje imajo namreč posebno razvito glavo. Zraste jim tako velika, da z njim popolnoma zapro vhod v mravljišče. Ta glava je torej že sama po sebi zapreka pred vhodom. Razen tega imajo te mravlje posebno dobro razvite čeljusti in zobe, tako da z njimi lahko napadejo slehernega sovražnika.

Domače mravlje se pred vhodom ja

vijo s posebnim znakom in vratarjeva glava se umakne. Tuje mravlje pa po nobeni ceni ne morejo v njihovo mravljišče brez hudega boja.

Na slike tjuhni iz berlinskega živalskega vrta znajo ceniti toplo pomladansko sonce. Ne menec se za opazovalce, se prijetno lebno pretugujejo na soncu dobre volje in polnih trebusčkov.

Nova hollywoodska norost

Hollywoodske filmske zvezde imajo novo norost. Ena izmed njih, Paulette Goddardova, ena najlegantnejših hollywoodskih zvezd, si je izmisnila novo modo ločenja nohtov. V gost loč za nohte je treba po njenem nasvetu nastrič drobec barvastih dragih in poldragih kamnov. To nenašadno zamisel je sporočila strokovnjaku, ki skrbi za njene nohte.

Prvi poskus je dobro uspel. Strokovnjak za manikiranje večine hollywoodskih zvezd je po tem poskusu Pauletti Goddardovi ponudil veliko vsto denarja za njenno zamisel. Vendar pa Goddardova na to ni hotela pristati. Odgovorila mu je, da mu idejo podari, a objavit in uporabiti jo sme šele po premieri zadnjega filma igralca Garyja Coopera.

Na novi način pološčeni nohti so

v tej premieri zbudili veliko pozornost.

In danes si filmske zvezde niti misliti

ne morejo, da bi zvečer odšle na kakšno zabavo, ne da bi imale mo-

derno pološčenih nohtov.

lejem je pa gospa vrata sunkovito odprla in z vso silo udarila radovednico v nos. Pri operaciji so ji moralni nos odrezati.

Zdaj informacijska pisarna v svojem reklamnem oglasu objavlja sliko tega dekleta brez nosu s pripombo: »To dekle ni bilo naš klient.« Potlej na dolgo in široko popisuje njeno nesrečo in dodaja, da se vsega tega ne bi bilo zgordilo, če bi bilo dekle pozivedovanje prepustilo informacijski pisarni.

Eskimski »žvečilni gumi«

Večina belcev ima navado, da mora neprestano nekako zaposliti svoja usta in prebavila. Nekateri kade cigarete, drugi cigare ali žulijo pipe, nekadilci se kratkocasno s sladkorčki, lesniki, orehi ali žvečilnim gumijem. Kakšne posebne koristi od tega pa nimajo ne eni ne drugi.

Zanimivo je pa, da imajo tudi Eskimi neke vrste »žvečilni gumi«. Kajpak pa ni tak, kakor ga mi poznamo. To je kratko in malo kos kože kita ali kakšne druge morske zverine. Narobe od belcev imajo pa Eskimi veliko kristol od tega žvečenja. Pri tem namreč dobijo v svoje telo neke zelo koristne vitamine, brez katerih ne bi mogli živeti. Ker žive v večinem snegu in ledu, jih narava preskopo hrani in tako bi brez teh vitaminov morda že pomrli.

Debeloglavi mravljinčji vratarji

Znano je, da so mravlji nenašadno dobro organizirane in da predstavljajo mravljišča prav vzoren primer skupnega življenja in gospodarstva.

Neka vrsta mravlje imajo posebne, tako imenovane »vratarje«. To niso

V bombardiranih mestih so pač med najnevarnejšimi tiste bombe, ki se ne razpolijo takoj ob dotiku z zemljo, temveč šele čez določen čas. V vseh večjih mestih imajo pobiralce bomb, ki vrše svojo smrtnonevarno delo z velikim pogonom in pozrvovalnostjo.

bojevnik, spadajo pa k eni izmed »borbenih enot« in imajo posebno naloge. Te mravlje imajo namreč posebno razvito glavo. Zraste jim tako velika, da z njim popolnoma zapro vhod v mravljišče. Ta glava je torej že sama po sebi zapreka pred vhodom. Razen tega imajo te mravlje posebno dobro razvite čeljusti in zobe, tako da z njimi lahko napadejo slehernega sovražnika.

Domače mravlje se pred vhodom ja vijo s posebnim znakom in vratarjeva glava se umakne. Tuje mravlje pa po nobeni ceni ne morejo v njihovo mravljišče brez hudega boja.

Japonski zunanjji minister Matsuoka se je te dni vrnil s svojega dolgega evropskega diplomatskega potovanja v Tokio. Na sliki ga vidimo, kako ga ob izstopu z vlaka ljudstvo navdušeno pozdravlja.

Mravlji imajo torej prav tako svoje straže, svoje parole in znake. Razlikuje samo ta, da pri njih nihče teh parol ne izda sovražniku, kakor se to pogosto zgodi v človeški skupnosti.

Beton in Rimljani

Pogosto mislimo, da je beton izum današnjih dñi. Pri tem pa ne vemo, da so znali že stari Rimljani delati beton. Rimski beton so měšali iz porcelanske zemlje, ki so jo dobivali pri Putroliju iz že ugaslega apna. Včasih so tež zmesi primesali še pesek in drobne kamenja. Iz te zmesi so oblikovali sklade, ki so jih uporabili na primer za gradnjo pomolov v Neapiju za časa cesarja Kaligule.

Iz betona so gradili tudi vodovodne cevi in cevi za prekope. Za podkope in podtalne gradnje so že tedaj uporabljali lesene opaže; vanje so vili betonsko zmes in jo pustili, da se strdila. Še danes se na teh gradnjah poznamo sledovi lesenih opaže.

Želja po življenju

Zdi si mi, da je med mojimi znanci malo moških, ki bi radi dočakali devetdeset let, še manj pa žensk. Najbrže se boje starostne onemogočnosti in same. Morebiti je to tudi posledica velikem ozemlju, ki je zasedlo vse Evropo.

Vendar po dandanašnji strahu pred starostjo ni obseg celega sveta. Mnogi starčki žele podaljšati življenje z zdravljenjem žlez, in če operacija ne bi bila tako draga, bi videli dolge vrste starčkov, čakajočih pred vrat zdravnikov za pomlajevanje.

Kako mravlje zaznamujejo poti

Ce najde mravlja plen, ki ga ne more sama odvleči v mravljišče, mora obvestiti pomočnike, da ji pomagajo nositi breme. To storiti tako, da pušča za seboj poseben duh, ki je drugim mravljam kažipot do plena.

Ta duh spušča na zemljo mravlja tako, da pritisca svoj zadek k tlom in izloča ostro dišečo tekočino, ki se nabira v posebnih žlezah v njenem organizmu.

Frankfurter Illustrierte

ŠIROM PO SVETU

Zastopstvo španske vsečiliške mlabine je prišlo te dni v Bologno, kjer bo gost bolonjskega vsečilišča. — 1.000 parov novoporocenev je te dni sprejel sveti oče papež Pij XII. v veliki sprejemni dvorani. — Vitamin „K“ je te dni odkril docent Kodanjskega vsečilišča dr. Henrik Dam. Vitamin „K“ se nahaja v klorofilu, listnem zelenilu, in je doslej edino zdravilo za vnetje možganske mrene. — 35.000 mrtvih in 1.320.000 ranjenih so v letu 1940, terjale prometne nesreče v Združenih ameriških državah. — Prvo italijansko radijsko postajo Daljnega Vzhoda so vodili prof. dr. Ri Sko-Ki z japonskega vsečilišča Kioti. Japonska industrija umetnih vlaken si obeta od novega vlakna velikih uspehov.

V Belgiji se zdaj še posebno trujo, da bi kar najbolj racionalno kmetovali in obdelovali polja. Na sliki vidimo belgijskega kmeta, ki z umetnim gnijilom gnji svoje polje, da bi kar najbolje obrodilo.

Ti stirje tjuhni iz berlinskega živalskega vrta znajo ceniti toplo pomladansko sonce. Ne menec se za opazovalce, se prijetno lebno pretugujejo na soncu dobre volje in polnih trebusčkov.

PEPITA IZ TRIANE

ITALIJANSKI
MAPSAL
CURIO
MORTARI

Neke avgustovske noči leta 1936. sem s svojim prijateljem Spencem sedel v neki sevillski kavarni. Bila je polna čudnih gostov. Vsi so imeli s seboj samokrese in karabinke, čeprav mnogi niso bili v uniformi. Zunaj je bila krasna mesečna noč. Vse skupaj je bilo na pogled fantastično, skoraj romantično. V daljavi so grmeli prvi topovi. Sevilla je pa bila še popolnoma mirna. To so bili prvi zatečki španske državljanke vojne.

Kadar sem iz bajno razsvetljene kavarse pogledal v jasno mesečino, sem nekotre sanjaril. Spominjal sem se dobe Dona Juana, največjega zapestjiva na svetu, in vse preteklosti preste španske zgodovine. Iz teh sanj me je kitaj pa kdaj zbudilo brnenje motorjev madridskih letal, ki so bila na ogledniškem poletu.

Ze odkar sem bil v Sevilli, sem si želel napraviti nočni izlet v predmetje Triano. Žal pa te želje ni bilo tako lahko uresničiti. Vsi moji prijatelji, pa tudi vojaške oblasti so me svarili pred takšnim nočnim izletom, če da bi me ugotovili stali življenje. V Triani je bil star še 25 let in je duhovniku izdal, da mu je ime Psalmanazar in je doma iz otoka Formoze v bližini Japonske, če častiti tega še ne ve. Duhovnik se je takoj pozanimal za mladeniča in ga napisal ponosen na redko najdbo, pripeljal v London k škofu. V Londonu je mladi Georges kakor so ga krstili, kaj kmalu s pomočjo svojega najditevja zaslovel. Reverend Innes je nameč pripovedoval vsem svojim znancem, da je odkril pravega prebivalca otoka Formoze, ki je bil takrat še neraziskan. In ljudje so imeli hvaležno snov razgovorov. Pripovedoval je, da njegov varovanec je samo surovo meso in zelenjava, kakor pravi divjak in je še pred nedavnim, ko še ni bil krščen, vsako jutro kleče častil vzhajajoče sonce.

Londonski škof in vsa visokoizobražena duhovščina se je začela zanimati za prebivalca Formoze. Posebno so ga bili veseli zato, ker so prav tedaj hoteli poslati na otok Formozo nekaj svojih misijonarjev, ki bi ljudi spreobrnili v pravoverje kristjane. Zdaj jim je torej Georges prav prisel. Škof je Georgesu vse sveto verje, samo to se mu je zdelo čudo, da je tako zelo podoben Europejem v tako malo Azijcem. Toda tudi ta dvom je prešel, ko mu je Georges povedal, da so prebivalci otoka Formoze v nekem dalnjem sorodstvu s starimi Grki in so torej zelo podobni beli rasi.

Georges je dolgo čakala. Nenadno je stopila k najini mizi. Bila je srednjekrščanka, oblečena v delavsko obliko, ki so jo takoj v začetku vojne proglašili za obliko upornikov. Imela je krasno postavo, tobačnorjavno polt in velike svelte oči.

»Predstavljam vam Pepito,« je tisti trenutek dejal moji prijatelji. »Nekateri jo imenujejo tudi matador iz Triane. Takoj nato je prisledila k najini mizi in zaceli sino se razgovarjati. Napeljal sem pogovor na svojo davno željo, da bi naposlед prišel v Triano. Pepita se je mojim besedam samo skrivnostno smehljala. Ko sem videl, da s tem svojim govoritvenjem ne prodrem, sem jo vprasil, zakaj jo imenujejo matadora. Namesto nje mi je zelo hrabri prijatelj: »Gospodina je zelo hrabra in se bori za svojo idejo kakor malokrščani moški.«

Pepita je na to hvalo samo skromno dejala: »Pustite to, señor; opravljam samo svojo dolžnost.«

Tisti trenutek je prišel mimo naše mize neki španski častnik. Ko je ugledal Pepito, se je prijazno nasmejal in pristopil bliže: »Pepita, vi tutaj?« je dejal. »Ali že veste, kaj je novega? Naši so očistili Triano zarolnikov in zdaj se lahko mirno vrnele na svoj dom.«

Pepita je pozorno poslušala, potem je pa dejala: »Bila sem v Triani, še preden so se nehali boji.«

»Pa vas niso ubili?« je presenečen vprašal častnik. »Kako ste hrabri! Kljub temu je dobro, da lahko zdaj mirno odide domov. Tako boste spet lahko videli svojo rodno hišico.«

Moja hiša je prazna,« je z vzdihom odvrnila Pepita.

Sole moj prijatelj je končal pogovor in prosil Pepito, naj njuz daj, ko je spodaj zavladal mir, spreminja v svoje rodno mestce. Nekaj časa je premišljevala, potem je pa pristala. Nekaj minut na to smo že hodili po poti proti Triani. Pepita, ki je ves čas hodila v najini sredini, je kar na lepem pospešila korake in nju puštila za seboj. Prijatelj mi je šepnil, naj jo pustim, in mi na kratko razložil Pepitino zgodbo.

Pepita se je rodila v Triani in je tam stanovala s svojimi starši v majhni hiši. Ko je dorasla, se je zaljubila v krepljega španskega mladeniča, ki je ljubezen vračal. Hodil je k njemu staršem in skupaj sta v krasnih mesečnih majskih nočeh posedal na klopi, igrala na kitaro in prepevala serenade. To so bili lepi časi za Pepito. Potem je prišla revolucija. Pepitini starši so se komaj rešili pred napadalcem v Sevilli in mati je še zdaj bolna, ker ji je nekdo zadal rano z nožem. Tudi ljubezen med Pepito in Lopilom, tako se je imenoval njen dragi, se je končala. Lepega dne je Lopilo izginil in nihče ni vedel kam. Sede pozneje je Pepita izvedela, da je prešel v vrste Madridčanov, ki so bili strah in trepet Triane in okolice, medtem ko je bila Pepita ves čas na strani upornikov.

Dejstvo, da je njen dragi zapustil in odšel v nasprotno taborišče, je bilo za Pepito usodno. Poskušala je vse, da bi ga spreknila, toda zamaš.

Naposlед smo prišli v Triano. Ves čas je Pepita zamišljeno stopala nekaj korakov pred nama. Bila je videti silno zlostvna. Ko smo stopali po praznih, mrtvih trianskih ulicah, se je tudi naju polotil nemir. Vse je bilo pusto, nikjer žive duše. Predmetje je bilo popolnoma prazno, samo iz hiš je vel dušljiv duh po glijicah cvetličah.

Trenutek nato se je Pepita obrnila proti nama in vzliknila: »Ne, ne mo-

da bo vsa družina vesela, je treba samo kupiti »Družinski tednik!«

Vsečina pozna imena največjih sleparjev in lažnici 18. stoletja. Cagliostro, Casanova ali grofa St. Germaina. Ti nesmrtni lažnici so s pomočjo spretnih izmišljotin in izročkov svoje bujne fantazije sleparili bogate dvorne dame in lažkoverne bogataše za visoke vsote denarja in na njih račun dobro živel. Vendar so ti neprekoslivi lažnici zatemnili v senci moža, ki je bil genij, lažnivec in slepar hkrati in se mu je posrečilo oslepiti odlične angleške znanstvenike, duhovnike in visoke dame.

Nekega dne v 18. stoletju je revereend Innes, duhovnik anglikanske cerkve na Škotskem krstil nekoga vojaka. Krščenec je bil star še 25 let in je duhovniku izdal, da mu je ime Psalmanazar in je doma iz otoka Formoze v bližini Japonske, če častiti tega še ne ve. Duhovnik se je takoj pozanimal za mladeniča in ga napisal ponosen na redko najdbo, pripeljal v London k škofu. V Londonu je mladi Georges kakor so ga krstili, kaj kmalu s pomočjo svojega najditevja zaslovel. Reverend Innes je nameč pripovedoval vsem svojim znancem, da je odkril pravega prebivalca otoka Formoze, ki je bil takrat še neraziskan. In ljudje so imeli hvaležno snov razgovorov. Pripovedoval je, da njegov varovanec je samo surovo meso in zelenjava, kakor pravi divjak in je še pred nedavnim, ko še ni bil krščen, vsako jutro kleče častil vzhajajoče sonce.

Londonski škof in vsa visokoizobražena duhovščina se je začela zanimati za prebivalca Formoze. Posebno so ga bili veseli zato, ker so prav tedaj hoteli poslati na otok Formozo nekaj svojih misijonarjev, ki bi ljudi spreobrnili v pravoverje kristjane. Zdaj jim je torej Georges prav prisel. Škof je Georgesu vse sveto verje, samo to se mu je zdelo čudo, da je tako zelo podoben Europejem v tako malo Azijcem. Toda tudi ta dvom je prešel, ko mu je Georges povedal, da so prebivalci otoka Formoze v nekem dalnjem sorodstvu s starimi Grki in so torej zelo podobni beli rasi.

Georges je kaj kmalu dobil zaposlitve. Prosil so ga, naj prevede njihov katekizem v svoj jezik, da se ga bodo tako lahko naučili njihovi misijonarji. Minulo je nekaj tednov, ko je katekizem izšel in duhovniki so ugotovili, da govore prebivalci Formoze prav blagodoneč jezik in da imajo čisto logično slovnično. Takrat so se Georgesu odprala vrata v vso visoko londonsko družbo. Ni bilo bogate družine, kjer ne bi Georgesu vabilo za bogato pogostenje mizo in mu stregli s surovim mesom. Londonsčani so ga pri tem z zanimanjem opazovali in si šteli v čast, da lahko gledajo v svoji sredini prebivalca Formoze. Georges jih je pa zavestil, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je skušal ugotoviti, ali je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

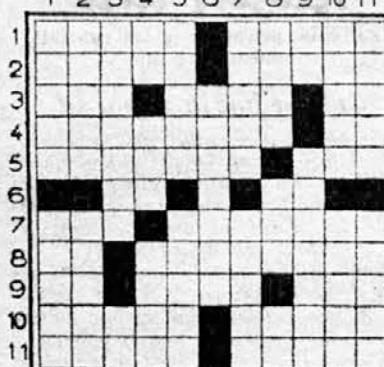
Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj. Tudi po očeh ne moremo spoznati lažnica. Poklicni lažnici so namreč navadno tako prefinjeni, da lahko tistemu, ki so se mu najbolj na debelo zlagali, mirno zrvo v oči, kakor da bi govorili najčestje resnico. Tudi če kdo prav počasi odgovori na zadano vprašanje, ne moremo iz tega sklepati, da je lagal. Narobe, veliki lažnici imajo svoje laži takoj rekoč že na jeziku in lahko zato kaj hitro odgovore.

Prof. Laird je rdečica res posledica laži. Na to vprašanje je odgovoril negativno. Sicer je res, da laž razgiblje kri; vendar ni nujno, da človek takrat tudi zardi. Narobe je pa veliko ljudi, ki zarde, ne da bi vedeli, zakaj

UGANKE?

KRIZANKA

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Vodoravno: 1. Slavni dansi astronom v XVI. stol.; sveta podoba. 2. Nemški kemik, ki je odkril anilin (1834); glavno mesto Lichtensteina. 3. Števnik; vsebuje sol; romanski svojinski zaimek. 4. Samouk, nestrokovnjak; števnik. 5. Navdušuje; trije enaki samoglasniki. 6. Predlog; ploščinska mera. 7. Veja (nemško in obrnjeno); staro glasilo ali knjiga psalmov. 8. Znana okrajšava zelo potrebnega prostora; ulomek ali kmečka dajatev v blagu. 9. Dvojna črka iz sredine abecede; del telesa; osem jih je v vsaki sobi. 10. Zmaj; grška prestolnica (obrnjeno). 11. Finsko jezero; kdor s soljo trguje ali jo pravljiva.

Napicno: 1. Dve ladji; tropa, četa. 2. Rdeč dragi kamen, atenski zakonodavec (okrog 600. pred Kr.). 3. Razčlenitev, razkrojitev, predlog. 4. Kemični znak za živo srebro; žensko ime; sedež vladarja. 5. Tako pravijo Estonci svoji deželi; ptiči ga imajo in blazine. 6. Grško mesto v Tesaliji. 7. Ime slovenske slikarice Kobilee (1861–1926); grški kralj v Kolhidi in Medejin oče. 8. Znameniti nemški filozof (1724–1804); ženski glas; medmet ali italij. nikalnica. 9. Predlog; spolnik, sestavljek ali blago (tujka). 10. Glavno mesto Nove Kaledonije; edinost. 11. Španski politik; orač.

ENACBA
 $(a-b) + (c-d) + (e-f) + (g-h) + i = x$
 a = nagnjena ploskev;
 b = posebno na morju so nevarne;
 c = modrost;
 d = pritok Donave iz Bosne;
 e = pismenke sv. Cirila in Metoda;
 f = vrh v Karavankah;
 g = sestoji iz železnih členov;
 h = letonsko mesto;
 i = tretja črka v abecedi;
 x = posebno nevarno letalo.

*

RAČUNSKI NALOGI

1. Kako bi napisali račun z osmimi osmimi, da bi dal znesek sto?

2. Sestavite tri račune, tako da bodo dale vsakokrat tri dvojke enkrat znesek pol, drugič eno in končno dve!

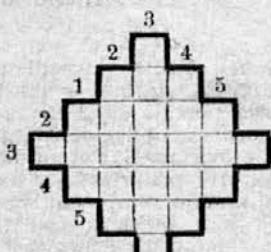
*

STOPNICE

1. F i — — — —
2. — f i — — — —
3. — — f i — — —
4. — — — f i — —
5. — — — — f i —
6. — — — — — f i

1. denarno gospodarstvo;
 2. grški izdajalec;
 3. primanjkljaj;
 4. upravno področje prejšnjih dob;
 5. voščena snov, s katero preponimo tkanine;
 6. misterični filozofi.

*

MAGICEN LIK

1. ni grd;
2. lovi divjačino;
3. naš pisatelj;
4. moško ime;
5. perzijski kralj.

Rešitev krizanke

Vodoravno po vrsti: 1. prijatelj. 2. Sotia, ocean. 3. t. l., orač. Ana, 4. vik, Elam, em. 5. avrika, rase. 6. r. iv, b. l. r. s. 7. num. Amonit. 8. ok, name; osn. 9. rrd; lata; nl. 10. tenis, aspk. 11. polovnjak.

IZBIRA POKLICA

Njegova dne, takole po Napoleonovih vojnah si lahko postal svetnik s štirimi razredi ljudske šole in prirojeni inteligenco. Tedaj je bil človek, ki je znal pisati in brati, skorajda se redkost in pri svojih bližnjih v časteh.

S časom so pa države zahtevale od svojih državljanov več in več izobrazbe, pa tudi zasebna podjetnost je potrebovala čimveč izolanih ljudi. Bilo je pa na svetu tako lepo urejeno, da je pred prvo svetovno vojno vsak izolani človek dobil službo. Tedaj pač še ni bilo brezposelane intelligence in ne inteligenčnega proletariata.

Po prvi svetovni vojni se je pri nas prvič pojavila kriza izolane intelligence.

Navdal na šole bi sam po sebi ne bil nesreča, ker izobrazbe ni nikoli preveč. Škodljiva je pa miselnost, ki se je pojavila kot posledica tega šolanja na debelo, miselnost, da mora vsak izolani človek sedeti v pisarni, ker bi bilo drugo delo zanjo nečastno. To miselnost je se podkreplil občutek, da je pisarniško delo lažko, stalno plačano, projektno in čisto.

Spriajazniti se moramo z dejstvom, da bo danas čas odpravil privilegij šolskih izpričeval in da se bo vrednost dela odslej drugače ocenjevala.

Če si danes vprašal povprečnejšega dijaka, zakaj študira, si navadno dobil odgovor: »Zato, da bom naredil veliko maturu.« Velika matura je bila odskočna deska za vsečilisce, nekakšno merilo za človeško izobrazbo in poroštvo, da se bo pozneje za delo že kaj dobilo. Mnogi dijaki so študirali samo za veliko maturu, upajajo, da jim bodo poznaje starši z »vezami« priskrbeli prijetno, lahko in dobičnosno službo.

Ta miselnost se je izkazala za napadno in škodljivo. Zato naj bi se odstrelj ljudje kljub dokončani srednješolski maturi posvečali praktičnim poklicom, ker je tudi zanje potrebna izobrazba in ker v marsikaterem izmed teh praktičnih in svobodnih poklicev zaslužijo več kakor v odvisnih pisarniških službah.

Kriza intelligence ni kriza resnične izobrazbe in koristne delavnosti, temveč kriza onih, ki bi radi na lahek način in brez posebnega truda in odgovornosti živeli.

Praktični poklici so po drugih, naprednejših deželah prav tako v časteh

Saska

Prav tako je z dvema mehanikoma. Dobra mehanična delavnica zdrži tudi najhujši čas, še tako nevarno krizo, kajti zaradi svoje popolnosti postane nepogrešljiva. Stranke iz mehanične delavnice, ki ne gre z duhom časa, počasi spoznajo, da so na svetu tudi boljši mehaniki in prej ali slej postanejo povprečni delavnici nezveste.

Pri izbiri praktičnega poklica se odločimo predvsem za tiste obrtniške poklice, ki dajejo človeku možnost neomejenega razvoja. To so obrti iz katerih se s časom lahko razvije industrija.

Otroci obrtnikov naj si izbero poklic staršev; pogosto se zgodi, da lahko izobrazen, intelligenten naslednik obrti svojih staršev lepo povzdigne in poveča dobček.

V drugih, naprednejših deželah ni prav nič nenavadno, če gre človek z akademsko diploma za ročnega delavca. Tudi pri vojakih prično vsi z novakom. Za tene ljudi je danes čas mil! Z ljudmi, ki praktično nicesar ne znajo, ne bo imel danes nihče usmiljenja, pa če imajo še tako izvrstna izpričevala.

Rjavorenem popoldanski dunajski model. Tudi ogrinjalo, ki ga dama drži v roki, je podloženo z rumeno podlogo. Model je precej nenavaden, pozornost pa zlasti zbudila celo vrsta gumbov vzdolž krila.

Držite se ravno!

Mater, ki preveč ljubijo svoje otroke, so navadno tako kratkovidne, da ne vidijo pri njih nobene napake. Takšne matere največkrat zagreše velike, včasih celo nepopravljive napake. V dobi razvoja, med potlim in petnajstim letom vsak otrok najbolj raste in je zato ta doba najnevarnejša za razne bolezni. Predvsem sta v tej dobi v nevarnosti pravilen razvoj hrbtnice in matere.

Ce je vaš otrok še majhen in po kosilu spi, ga navadite na ravno in ne preveč mehko posteljico. Najbolje je, če mu na tla položite debelo preprogo in ga položite nanjo. Pod glavo mu denite tenko, ne preveč mehko blazino in otrok bo bolj zdravo spal, kakov v mehki posteljici.

Poleg teh pravil, ki se jih mora vaš otrok skrbno držati, ga navajajte tudi, da bo vsak dan teloval. Po vajah bo otrok utrujen in jih mora zavajati samo zvečer, da se bo potem lahko odpocil. Po teh vajah bo otrok takoj zaspal, nobene uspavanke in privarjanja mu ne bo treba.

1. vaja: Položite otroka s trebuhom na tla. Noge naj ima stegnjene roke pa prekrjane na hrbitu. Potem naj se samo s pomočjo trebušnih mišic in ramen pomika dalje. Pri tem si ne smi pomagati z nogami. Ce plazi dva metra, je to že veliko.

2. vaja: Otrok naj leže na hrbitu, potem naj se pa, ne da bi si pomagal z nogami ali komolci, pomika po tleh. Ta vaja je sicer precej težka, vendar tem bolj učinkovita. Otrok naj jo izvaja v dveh smereh. Nazaj in naprej. Najbolje je, če leže pod stol in se pomaga pod njim sem ter tja.

3. vaja: Za vdrta ledvica je posebno dobra tale vaja: Otrok naj sede na tla tako, da bo za njim dovolj prostora. Skriči naj kolena kolikor mogoče k telesu in naj na njih prekrža roke. Potem naj se guglje naprej in nazaj, ne da bi noge iztegnili ali razklenili roke. Važno je, da se zmerom vrne v sedeč položaj.

4. vaja: Naposled dajte otroku v roko iglo, ki naj jo zapliči čim više v zid. Ta vaja je dobra za rast, poleg tega pa lahko tudi ob njej vsak dan nadzirate, kako se razvija otrokova hrbtnica.

Vse te štiri vaje bi pa otroku več škodovale kakor koristile, če ne bi po njih odšel k počitku. Utrujene mišice bi nameč držo hrbtnice še poslabše, namesto izboljše. Otrok naj torej izvaja te vaje redno vsak večer, potem naj pa leže spati.

Dobro vino, dobro jelo v Irgovini z delikatesami Janes, Aleksandrova 12, tel. 34-55.

je hrbtnica ravna, če mora pa otrok zato, da hrbtnico tesno prisloni k zidu, odmakniti noge od zida, je to znak, da je hrbtnica izbočena.

Ce ste enkrat ugotovili, da s hrbtnico vašega otroka ni vse v redu, potem nikar ne obupajte, temveč skušajte z vsemi svojimi močmi popraviti držo svojega otroka. Neprestano privarjanje: »Drži se ravno!« ne začne dosti ali pa sploh nič. Otrok bo skušal ustredi vaši zahteve s tem, da bo dvignil glavo. hrbit bo pa se zmenil ostal vzboden.

Držo otroka morate popraviti čisto drugače. Ne silite otroka, da bi tudi zmanjšo veliko sedel in se učil. Nikdar ne sme sedeti v mehkom naslanjaču ali malomarno sklonjen nad mizo, tako da si glavo podpira z rokami. Najbolje je, če ga privadite, da bo bral leže, ker bo imel tako nehotote popolnoma raven hrbit.

Otrok, ki se nagiba k nepravilni drži, ne sme nikdar pisati na ravni mizi. Napravite mu pregiben pisalnik

Monogrami — entel — ažur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

**LJUBLJANA, Frančiškanska ulica
nasproti Uniona**

Vezenje perila, predtisk ženskih ročnih del

**PLAČAJTE
NAROČNINO!**

TAKO ALI TAKO

Poučni zgodbi za mlade žene

Ančka je od nedavna srečno poročena ženica. Kakor vse mlade žene, je bila tudi ona trdno prepričana o tem, da je njen Pavle najboljši, najnežnejši in najskrbnejši mož in da je najbolj srečen, kadar je ob njeni strani.

Toda kako popisati njeno presenečenje, ko se je mož lepega večera po večeri na kratko odrezal:

»Dragica, nocoj moram zdoma.«

Ančka je bila sicer presenečena, a se je hitro znašla.

»Dobro! Potlej grem s teboj, da ti me ne bo treba zadnji trenutek in nepričakovano povabiti,« je Ančka pričazno odgovorila in hitro pospravila posodo z mizo. Mož je še smehljaše se dejal:

»Ne morem te vzeti s seboj, dragica! Sam moram zdoma, razumeš, poslovno. In medtem ko si je pričgal cigareto, je že izginil skozi vrata.

Ančka pa ni vedela, kam je šel, zakaj je »moral« zdoma in kdaj se bo vrnil. A nikar ne mislite, da je planila v jok, kakor bi storila marsikatera mlada ženica na njenem mestu. Kaj še! Ančka je bila kaj odločna ženica in je skovala pravljato zato. Nekaj časa je še zamisljena glede skozi okno za njim, potlej pa odločno sedla za mizo in napisala tole pismo:

»Dragi možiček! Ko si se poročil z menoj, mi nisi povedal, da moraš tudi po uradnih urah »poslovno« zdoma. Zato nisem imela niti priložnosti niti povoda povedati ti, da nisem na vajena sama prebijati večerov, posebno ne, če sem bila že ves dan sama doma. Moraš se torej navaditi na to, da boš držal svojo oblubo, da mi boš vse povedal in ne v poslednji minutni prisel z dejstvom na dan in brez nadaljnje pojasnil odšel zdoma.«

»Ker torej ne vem, kam si šel in tudi ne, kdaj se vrneš domov, tudi sama odhajam. Zjutraj ti bom telefonirala v pisarno in poizvedela, če si se že vrnil.«

»Pozdravlja in poljublja te tvoja žena.«

Odločena Ančka si je pri tem misila: Tako ali tako. In je svoje tudi dosegla. Kajti kmalu se je lahko prepičala, da je bilo njenega ravnjanja edino pravilno in odločilno za vso njeni bodočnost. To dogodbico nam je sama povedala in nam dovolila, da jo napišemo tudi za naše bralke v morebitno uporabo.

Ko sem z neko starejšo damo govorila o tem, mi je smehljaše se vedala podoben dogodek iz svojega mladega zakona. Takole mi je prispevalo:

»Ančka tega ni slabo ukrenila. Moraš namreč že takoj v začetku dati vedeti, da se ne poroči samo ženska, temveč tudi moški in da ima prav tako zakonske dolžnosti kakor žena. Tudi jaz sem se poročila z namenom, da ne bom svojemu možu nikoli nicesar zamolčala in sem isto tudi od njega pričakovala. Tudi meni se je v začetku mojega zakona nekaj podobnega zgodilo kakor Ančki. A prav tako nisem misila nato, da bi izgubljala preveč besedi, niti nato, da bi pisala takšno pismo.«

»Ko mi je mož nekoga večera pojasnil, da mora na sejo, sem se hitro oblekla in sem kratko in malo in kakor da bi bilo to samo po sebi razumljivo, odšla z njim. Bil je tako presenečen, da me je najprej brez besed opazoval, potlej pa od zgoraj navzdol vprašal:

»Kam pa pojdeš, ko bom jaz na seji?«

»S teboj grem, da bom spoznala svoje tovarisce. Prav nič vas ne bom motila, nikar se ne boj. Razen tega je lokal, v katerem imate sejo, javen in ima dovolj prostora tudi zame.«

Te »seje« so postale prav prijetni družabni večeri, kajti tudi drugi uvidni možje so pripeljali s seboj svoje žene. Vse so se skladale z mojim ravnanjem, meneč, da ima žena prav tako pravico zvečer se nekoliko razvedriti, če ves dan opravlja svoje godinjske dolžnosti.«

Tako je bilo njega dni, ko je bila moja znanka starejša dama, mlada Dandanes moderne žene tu in sam prav tako privoščijo svojim možem samo družbo svojih vrstnikov. A le kdaj pa kdaj. Sicer je pa popolnoma pravilno, da vztrajajo na tem, da zakonca skupaj hodita na večerne zabave, v kavarno, v kino in gledališče.

Tako kakor v prvem ali pa tako kakor v drugem primeru bi morale ravnati današnje žene in ne tako, kakor so storile v »starih, dobrih časih«, ko so misile, da se morajo v žalosti in solzah utopiti. Kajti na koncu koncev se pari ne poročajo zato, da bi šli po poroki vsak svojo pot.

M.

Znaj si pomagati

Zvečer imas v hiši goste — a prazno možno! Da, tudi to se zgodi. Posebno v današnjih časih. Sicer se utegne tudi zgodi, da denar imas a živil ne. Denimo pa, da imas nekaj riža, zatem v jajc zmerom pri roki. Tako je vsaj v skrbnem gospodinjstvu, če je le mogoče. In vsaka gospodinja si mora znati iz zadrege pomagati. Če tako naredite, kakor da hočete pravljati nekaj prav imenitnega in se spomnite na tale nasvet:

Najprej skuhanje kakšni 2 skodelici izbranega riža (za 3 osebe), a ne premehko in precej suho in ga poravnajte v skledi. Potlej narežite po kakšnih 50 gramov gnjati na osebo, precej na drobno sesekljajte, prepecite na vroči masti in zmesejte med riž. Prav tako na drobno zrežite precej veliko čebulo, hitro prepecite in zmesejte med riž in gnjat. Po eno jajce na osebo zvrkljajte in primešajte ostali masi. Dodajte se malo vložene ali zvezne sesekljane zelenjave, še enkrat dobroti prepecite v vroči masti — in večerja je gotova. Poleg okusnosti imata jed že zvenec ime — gostje bodo začudeno gledali, kje ste dobili recept začnjo. Imenuje se namreč »nassi goreng«, kar se pravi po naše kratko in malo »pečen riž«.

Če jo daste na mizo s svežo spomladansko solato bo to večerja, ki bo gostom gotovo sijajno teknila.

Okrepite se s pravilnim dihanjem

Med dihanjem in dihanjem je velika razlika, čeprav se je marsikdo ne zaveda. Mnogo žensk ravno zaradi počasnega dihanja prezgočaj octari, in sicer duševno in telesno.

Glavni namen dihanja je dojavati telesu čim več kisika. Naenkrat lahko vdihnemo pol do šest litrov kisika, ce vdihavamo zrak, v katerem je veliko kisika, smo s tem neprimerno več koristili svojemu telesu, kakor z zrakom, v katerem je le malo kisika.

Nepravilno ne diha samo človek, ki nepravilno sedi, temveč tudi gospodinja! Gospodinja namreč opravlja v svoji kuhinji različne posle in pri tem tudi neenakomerno diha. Ker pri takšnem dihanju dojava telesu zelo malo kisika, opravlja pa delo, ki precej izčrpa, so gospodinje navadno v tem pogledu neodporne in slabotne.

Globoko in enakomerno dihati se moramo sami navaditi. Posebno zjutraj in zvečer, preden ležemo, bi moralni stalno izvajati dihalne vaje. Odprite okno in ležite v posteljo. Noge lahko nekoliko skrčite, tako kakor se pač najbolje počutite. Glavo položite na nizko blazino in enakomerno in globoko vdihavajte zrak skozi nos. Pri tem štejte počasi do štiri in vdihnite kolikor mogoče veliko zraka. Potem pridržite zrak toliko časa, da spet nastejete do štiri, nato pa počasi izdihnite. Pri izdihanju položite roke na prsi in trebuš.

Vsako jutro napravite 10 do 20 takšnih vaj. Po njih boste osveženi in veseli odsili na dnevno delo. Po takšnih vajah se telo do sitega navžije kisika in ga prihrani nekaj tudi za čez dan. Ko boste vdihavali slab mestni zrak, po takšnih vajah ne boste samo telesno, temveč tudi duševno kreplki in vas ne bodo vsaka žalost in razočaranje, pa tudi ne težko delo, oslabili in vam vzel veselje do življenja.

ŠAH

Urejuje A. Preinfalk

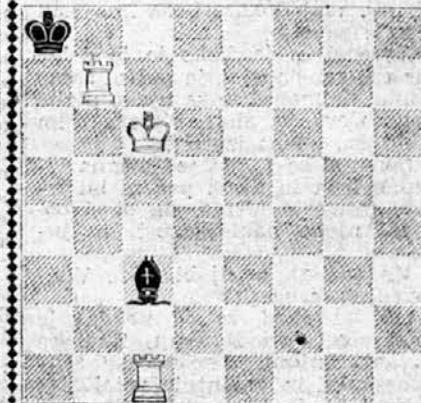
Rusko prvenstvo

Sesterobov v Moskvi zaključujejo. Ko boste to brali, bo že končan. Botvinnik vodi kar z dvema točkama nasoka in ga smemo štetiti za novega sovjetskega prvaka. Kaže, da je v zelo dobrni formi in ta uspeh gotov najbolj zaslubi, saj je skozi na čelu tabele. Tako se mu je posrečilo popraviti uspeh na glavnem turnirju.

Keres se bo mogoče le obdržal na drugem mestu. Najvernejši mu je Bondarevskij, pa tudi ostali se dobro boré in skoraj ni razlik v točkah.

Problem št. 114

Sestavil P. R. Nielsen
(Nationaltidende 1931)

Mat v 3 potezah

Za manj vajene reševalce pa okusen lešnik.

Problem št. 115

Sestavil O. Nerong
(Wiener Sachztg 1937.)

Mat v 2 potezah

Stevilne matne slike

Indijska obramba

Zürich 1935.

dr. Woelny—E. Elijases

1. d4. Sf6 2. c4. e6 3. Sc3. Lb4 (S to poteko se pričenja Nimeovičeva indijska obramba, ki je eno izmed najboljših orožij proti damskemu gambitu. Ceprav so splošno loči koristnejši kot skakati, je tu črn pripravljen žrtvovati ga za prevažno osrednje polje e4.) 4. Db3 (Dandanes vsaj ni več priljubljen, če morda že ne kar slabše nadaljevanje; poleg 4. a3, e3, f3, 4. f3. 4. Si3 je 4. Dc2 najdoslednejše; boj za točko e4) 4... e5 (Sf6 je morda močnejše, ker napada belo središče in omogoča e6—e5) 5. de5. Se6 6. Sf3. Se4 (L×c5 in ſipe očistite z amonijakovo vodo (na liter vode denite veliko žlico amonijakovo vodo). Naposlед zmesajte nekaj olja in vode, dobro premešajte in s to mešanico rahlo obrišite sliko).

7. Preden shranite zimske odeje, jih operite in zlikajte. Marmor in ſipe očistite z amonijakovo vodo (na liter vode denite veliko žlico amonijaka).

8. Tapeiranje sedeže stepite na zraku in jih očetkajte, potem pa shranite za prihodnjo zimo. Parket dobro očistite z grobo ščetko, potem ga po dobro oločite in zdrgnite. Naposlед očistite majhne olepseljive drobnjarije, razne klipce in sličice in jih postavite na primeren prostor, kjer bodo na varneh, dokler popolnoma ne očistite stanovanja.

9. Ni posled očistite še pohtištvo. Z mehko krpo najprej odstranite prah z njega, potem ga pa zdrgnite z mehko krpo, da se bo lepo svetilo.

10. Ko ste vse to opravili, pogrite letne preproge, postavite pohtištvo na staro mesto, obesite oprane zavese in razpostavite olepseljive predmete. Presenečeni boste, kako lep bo vaš dom po takšnem spomladanskem čiščenju.

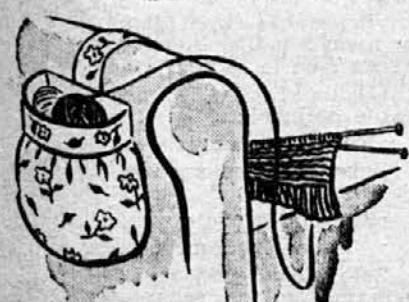
11. De2. 9. a3. L×c3 10. L×c3. f5 (Beli ima pač zdaj dva lovca in pritisk na d-liniji, črn pa se je bolje razvil in si priboril točko e4 za skakača; to ga upravičuje k rohadnemu napadu. Nepodjetni šahist bi se kot črni ne pocuti dobro, nasprotino mora biti beli proti napadalcu zelo prevoden.) 11. b4 (Beli hoče na vsak način ohraniti lepega lovca) Se4 12. Lb2. d6 (To je nekaj novega in tudi doberga; običajno razvijejo lovca na b7) 13. e3. e5 14. Td1. De7 15. Sd2 (Zamuda časa; potreben je bil nadaljnji razvod, na pr. 8. Ld2. S×c5 (S×d2 preide v mirnejši. pa tudi zadovoljiv razvod, na pr. 8. S×d2. 15. 9. e3 o—o 10. Le2. L×c5 11. a3. b6 12. Sf3. Lb7 13. o—o—o. Tc8 14. Td2. 15. De4 (Sicer bi bilo f3 še neprilejnejše) T×e7 16. Le2. 14. o—o, e4! 18. ef4 (Sicer bi bilo f3 še neprilejnejše) T×e7 19. De3. Lg4 20. Td1.)

(Beli ima svoj načrt, toda 20. De3 bi bilo pravilnejše) Taf8 21. L×g4. T×g4 22. f4? (Navidezno je zdaj črnemu težko hkrati rešiti trdnjavo in e4 kmeta, toda črn je več videl.) ef3! 23. D×f3 (V zmeščavljavi najhitrejši konec, ki je bil vsekakor nujen; na 23. T×e7 sledi mat Sh3+ in fg2, kar ravno pokvari bele name: 23. Sf3 pa zapravi trdnjavo: S×f3+ 24. D×f3. T×f3 25. T×e7, T×f1+ in S×e7) črn konj je zdaj s šahom vzel belo domo; te izgube belli ni mogel preboleti. Belega je pokopal premalo prenišljhen načrt.

Praktični nasveti

»Nekaj kapljic limonovega soka...«; ta stavek najdete v mnogočtevilih kuhinjskih receptih. Toda ali naj za nekaj kapljic soka prerežete celo limono? Nikakor ne! Zaupali vam bomo boljši način: s pletilklo limono prebijte in iz nej iztisnite toliko kapelj soka, kolikor jih potrebujete. Ranjeno limono bo to tako bolelo, da si bo ranico sama zacelila in kljub temu ostala sveža in sočna.

Praktična vrečka za klopčič volne iz pisane blaga. Narejena je čisto preprosto, pritrjena je pa na leseni ali kovinast, z blagom prevlečen obroček. Na ravni strani obročka ji pritrjemo mnočen trak iz istega blaga, ki ga na koncu obtežimo s koščkom svineca. Vrečko obesite na stol ali naslanja, v katerem babica tako rada poseda in plete.

Praktična topila obleka v plaščni obliki, ki jo lahko uporabljate za spomladanske sprehe. Naredite jo prav lahko iz ponosenega plašča, ki ste ga morda obarvali. Ce imate doma kakšen kos krzna, z njim okrasite njen spodnji rob.

MATERINA SLIKA

* IZ FRANCOŠČINE PREVEDLA K. N. *

14. nadaljevanje

To bi mu takoj sporočili.

»Kaj pa, če...«

Spet je val ogorčenja zali Harryjevo srce.

»Kaj, če je Viviana namesto k svojemu sinu odpotovala naravnost k Fredu?«

Harry je v onemogli jezi stisnil pesti: »Oh, če bi bilo to res!«

Ta misel je vnovič vzbukrala v njem jezu, ki se je bila že nekako polegla.

Viviana s Fredom? Ne, saj to menda ni mogoče. Njegova žena je vendar resna, poštena ženska.

Hkrati se je zavedel, da je storil Viviani krivico in da bi ne bilo nič čudnega, če bi se hotela maščevati ali mu vsaj dokazati, da ima tudi druge zavetje.

Zavedel se je, kako jo je dolge mesece zanemarjal, jo puščal samo doma, ne meneč se za njeni plahov povraševanje, ali naj gre z njim v družbo ali na izprehod.

Spomnil se je, da je Viviana izredno lepa in da si pač ni bil izbral pravega načina, da bi si obdržal njeni naklonjenosti in ljubljenost.

Viviana ga ne ljubi več... Viviana ljubi drugega!

Oh, ta Fred, že od nekdaj je imel srečo pri ženskah. Znal je ravnati z njimi, ta nežnočutni sentimentalni in galantni fantali!

Fred in Viviana, drug tik druga...

V vročični razburjenosti so se mu porajali prividi njegove mlade žene v prijateljevem objemu. Trpel je tako zelo, da si je zgrizel ustnice do krvi...

Zdaj ni bil več zmožen obvladovati ljubosumnost, ki mu je globala dušo.

»Ne, ne bo več čakal na Viviano. Toliko slabše zanjo! Zdaj ne bo več učenči način, da bi se bojil, tako da ga ne bo več mogla videti.

»Nič več prizorov, nič več preprirov! Če bi ostal, bi ubil Freda in morda celo njo, to nesrečno! Odpotoval bom! Postavlji jo bom pred davoršeno dejstvo. Maščeval se bom! Dokazal jih bom, da ni varno izzivati Blackenfielda!«

V svojem ljubosumnju ni pomislil, da je prav za prav ljubezen tisto, kar neti to ponizevalno čustvo in da prav zaradi nje ne more prenesti, da bi videl Viviano v objemu drugega...

»Gospa Berryjeva, je rezko poklical vzgojiteljico, ki se je bila že podala k počitku, pa ni mogla zaspiti, sluteč nekaj izrednega, »pripravite vse potrebno, v eni uri potujemo!«

»Kako?« je dejala vrla ženska, resnično vznemirjena zaradi nena-vadne gospodarjevega vedenja. »Kako, odpotovati hočete, ne da bi pogledali malega Micka?«

»Oh, baby... za to je se čas!«

»Če boste pa odpotovali?«

»Dejal sem: odpotovali bom.«

»Kako? Kdo?« je se bolj zmeden vpraševala gospa Berryjeva.

»Kdo neki. Vi, otrok in jaz.«

»Oh lord Harry, bog vas blagoslov, toda saj ne mislite resno!«

»Pretečo resno mislim, Mrs. Berryjeva! Nikoli ne gorovim tjava dan. Uro časa imate, da pripravite vse potrebno: jaz bom odpeljal otroka, in vi boste odšli z nama.«

»Kam pa?«

»Na naše posestvo v Summerju...«

Zivčno se je zasmajal in si potegnil z roko čez vroče čelo:

»Dobri zrak je tam, izprememba bo malčku samo koristila. Videc, da ga vzgojiteljica še zmerom nejeverno posluša, je pristavil:

»Vse vam bom razložil pozneje, mafinka Berryjeva, samo pohitite! Potrebno je, da odpotujemo še pred zoro... In nikar ne povejte svoji hčeri, kam odhajamo. Nečem, da bi nas kdo zasledoval.«

Mrs. Berryjevi ni kazalo drugega, kakor da uboga svojega gospoda.

Hitro je pospravila v velik kovčeg vse, kar je malček potreboval. Uro nato je že drvel velik športni avto lorda Blackenfielda z vso hitrostjo proti Summerju. Za krimljom je sedel sam lord Blackenfield temnačnega obraza in mrkega pogleda. Zadaj je zibala Mrs. Berryjeva spečega malčka v naročju.

Na farmi je ostala samo prazna zibelka...

VI

Tattie Berryjeva, hči stare gospode Berryjeve je sedela na pragu velike farme in lupila krompir.

Potpričljivo je čakala, kaj bo še prislo.

Bila je lepa sedemnajstletnica, s svetlimi lasmi in bledimi sijnjimi

očmi. Njeno vedro čelo je napeto premišljevanje zdaj pa zdaj nabral v drobne gubice. Skušala si je razložiti, kaj naj bi pomenil nenadni gospodarjev prihod sredi noči... njegov trdi obraz... njegov nedoločljivi odhod k otrokom. Bilo je tako nujno, da je moralna z njim odpotovati tudi njena mati, s katero sta doslej tako prijetno in milno živel na tej lepi podobi.

Samo nekaj je bilo neizpodbitno: velika hiša se je zdela mrtva brez neutrudljivega šarjenja njene matere in brez živahnega smeha in čebljanja malega Micka.

In Tattie se je na tihem vpraševala, kaj se bo še vse zgodilo.

Slutila je, da se še to jutro pripelje lady Blackenfieldova, prepričana, da najde svojega sinka v zibelki. Lord je pustil za svojo ženo pismo... na velikem, belem ovoju je bilo napisano ladyno ime in enakomerni, odločnimi črkami.

Slutila je, kakšna zakonska drama se skriva za tem suhoparnim belim ovojem. Lord Blackenfield je bil ob poslednjem svidjenju tako razburjen in tako razkačen, mlada lady pa tako zamišljena in živčna...

In Tattie je iz dna srca goreče molila za mlado mater, ki je tako ljubila svojega malega angelčka, medtem ko je skoraj z oporom mislila na mladega gospoda, ki za Micka ni imel niti dobre besede, niti lepega pogleda.

Kaj nekaj naj poreče mladi materi, ki bo zanesljivo takoj povprašala po svojem otroku?

Kako naj ji vse razloži?

Kakšno žalost jih bo povzročila novica, katero jih bo moralova povedati!

Tattieno srce se je stisnilo...

Na lepem je poskočila:

»Dober dan, Tattie!«

Lady Blackenfieldova je stala pred njo, sicer nekoliko bleda, toda vedra in nasmejanega obraza.

»Saj se spisi, je dejala šepetajoče, mislec na svojega sina.

Vstopila je v hišo in šla naravnost proti otrokovici sobi.

Tattie se je v hipu spomnila, kako bo na mlado mater učinkoval pogled na prazno zibel. In hitro je dejala:

»Malega Micka ni doma, madame...«

Velič, vprašajoče oči mlade materi so se začudeno zazrle vanjo. Tattie je pristavila opravičuječe:

»Lord Blackenfield ga je odpeljal.«

»Moj mož?«

»Da, madame.«

»Kdaj pa?«

»Danes ponoči okrog štirih...«

Viviana je še bolj prebledela. Na srečo je mlada in krepka Tattie stala ob njej, da jo je v trenutku nenadne slabosti podprla in odpeljala do naslonjača... tja, kjer je pred nekaj dnevi ob občudovanju Blackenfieldovih pogledih zibala svojega malega sinka kakor Madona in lika domače perle in pub-

Viviana ni omedela. Brez solz v očeh je žalostno pogledala mlado dekle in trpko dejala:

»Povejte mi vse... vse hočem vedeti.«

Tattie ji je povedala, kako se je mladi lord pripeljal sredi noči, kako jo je nekaj ur čakal, potem se pa nenadno premisil in naročil njeni materi, naj pripravi malega, ker bodo vsi trije nekam odpotovali.

»Oh, ta zamuda... ta zamuda! Kakšen nesrečen slučaj!« je vsa strta šepetala mlada mati.

Njene misli so se mudile pri nepriskakovani zamudi, ki ji je prečiščila tako lepo zasnovanu načrt. Vlak, s katerim se je peljala, je obstal sred poti in stal tri ure, ne da bi mogli popotniki izvedeti, zakaj. Na njih ogorčena vprašanja so sprevodnik in uslužbenec samo ravnodušno zmigovali z rameni... In tudi pozneje, ko so jim pojastili, zakaj je nastala zamuda, jih Viviana ni razumela, kajti govorili so v narečju, ki se je precej razlikovalo od londonščine. Zaradi te zamude ni imela zveze s Kensingtonom in se je moralata ustaviti in

barva, plisira in kemično čisti oblike, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in pub

**tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA**

prenočiti na neki neznanu podeželski postaji... In čeprav se je odpeljala s prvim vlakom, je prišla vendarle prepozno!

»Oh, ta zamuda!« je šepetala izgubljeno.

Potem je jela vpraševali Tattie po podrobnostih. Kakšen je bil lord Blackenfield? Zalosten ali jen? Kaj je dejal?

»Lord Blackenfield ni dosti govoril... Mrko je gledal in zelo se je, da se mu hudo mudi... Prigrajal je mater in mene, naj pohištva... Medtem, ko sva pripravljali prtljago, je pisal... Pustil vam je pismo.«

In ponudila je Viviani veliki, beli ovoj, ki ga je mlada žena z vročičnimi prsti odprla.

S solzami v očeh je mlada mati jela brati:

»Viviana!«

Ne boš mi vzel mojega sina. Vedi, da je prepovedano, upirati se volji Blackenfielda. Moj sin je moj. Dedič je mojega premoženja in mojega naslova in mojega imena. Moram ga varovati pred teboj, pred twojo pretirano sentimentalnostjo in pred twojimi navadami provincijske malomeščanke.

Tattieno srce se je stisnilo... Na lepem je poskočila:

»Dober dan, Tattie!«

Lady Blackenfieldova je stala pred njo, sicer nekoliko bleda, toda vedra in nasmejanega obraza.

»Saj se spisi, je dejala šepetajoče, mislec na svojega sina.

Vstopila je v hišo in šla naravnost proti otrokovici sobi.

Tattie se je v hipu spomnila, kako bo na mlado mater učinkoval pogled na prazno zibel. In hitro je dejala:

»Malega Micka ni doma, madame...«

Velič, vprašajoče oči mlade materi so se začudeno zazrle vanjo. Tattie je pristavila opravičuječe:

»Lord Blackenfield ga je odpeljal.«

»Moj mož?«

»Da, madame.«

»Kdaj pa?«

»Danes ponoči okrog štirih...«

Viviana je še bolj prebledela. Na srečo je mlada in krepka Tattie stala ob njej, da jo je v trenutku nenadne slabosti podprla in odpeljala do naslonjača... tja, kjer je pred nekaj dnevi ob občudovanju Blackenfieldovih pogledih zibala svojega malega sinka kakor Madona in lika domače perle in pub-

Če boš — vsaj upam, da se ne motim — v miru premisila nasledje svojega nespametnega in bedastega vedenja, boš spoznala, da res nisi primerna za vzgojo mojega sina, ki ga bom zaupal vse bolj zanesljivim rokam. Vendar ne pozabljam, da si klub vsemu njegeva mati in da nosiš moje ime. Vrni se takoj domov v London! Ko boš na svojem mestu kot poštena žena in prava lady, se ne bom branil, povedati ti, kje živi zdaj najin sin.

Harry*

Pismo je zdrknilo iz Vivianinih prstov. Stavki, ki jih je bila pravkar prebrala, so v živo zadeli njen občutljivo materinsko srce. Te nepravilne, suruve in trde besede bi komaj neizobrazen delavec napisal svoji ženi.

»Prepovedano je, upirati se volji Blackenfielda,« je napisal Harry samozavestno.

Kaj naj stori proti tej nezljivi volji, ki jo skuša uničiti? Nič, prav nič. Samo trpeti mora in potreti.

Viviana je silno trpela.

Tattie, ki je bila zelo dobrega srca, ni mogla ravnodušno gledati, kako njena gospodarica vsa trepeče od žalosti in trpljenja. Prijela jo je za roke in jih podrzala v svojih, da bi jih ogrela.

Lady Blackenfieldova je bila tako zatopljena v svojo žalost, da te drobne pozornosti ni opazila. Naposlед se je zdelo, da je zatila do dobrohotno ljubkovanje, toda bila je vse preveč strta, da bi se mogla zahvaliti zanj. Utrjen je vprašala:

»Kam so ga odpeljali?«

»Madame, tega ne vem... Odpeljala sta se proti severu...«

»Ali lord Harry ni nič drugega naročil?«

»Morda je zaupal mo

Navodilo
za učenje italijanščine po metodi
»Družinskega teknika«

Pouk italijanščine, ki ga danes uvajamo v »Družinskem tekniku« za naše bralce, ne bo suhoperarna slovenščina, ampak živahnino in zanimivo sestavljanje tečaj. Naš namen je, seznamiti Slovence čim prej in čim laže si pisano in govorjeno italijansko besedo.

Cesa se bodo morali naši bralci učiti, če bodo hoteli obvladati italijanščino, bomo povedali spodaj v Uvodu. Nastane le še vprašanje, kako se je treba učiti.

Svetujemo vam tole:

Preberite najprej skrbno Uvod in 1. učno uro. Nato, začnite še enkrat natanko brati poglavje Izgovarjava. Na pamet se ni treba še ničesar učiti, važno je pa, da razumete vse, kar ste v tem poglavju prebrali, tako da boste znali uporabiti, kadar bo priložnost nanesla.

Potem se naučite na pamet abecedo, in sicer njen pravilo izgovarjava. Nato pridejo na vrsto besede; učite se jih najprej iz italijanščine v slovenščino, ker je to lažje, potem šele iz slovenščine v italijanščino.

Nato se naučite na pamet italijanski pregorov.

Vse to skupaj je učna snov za prvi dan študija. Drugi dan se enkrat vso lekcijo ponovite in šele če vidite, da jo dobro obvladate, nadljudite učenje 2. učne ure.

Tako si boste učno snov današnjega tečaja razdelili na 4–5 dni; ostala dva dni tedna pa samo ponavljajte, tako da boste drugi teden pravljeni za nadaljevanje študija.

UVOD

Italijanščina velja za enega izmed najboljglasnejših svetovnih jezikov. Ker ne pozna tolikšnega kopiranja soglasnikov, kar smo ga vajeni skoraj pri vseh drugih jezikih in tudi pri naši materinščini, ne dela nje izgovarjava skoraj nikakršnih težav in pri govoru ne utruja; zato je moči Italijanščino zelo hitro govoriti.

Slovenci slovimo po tem, da se radi in načemo tujih jezikov. Kot majhnemu narodu, navezanemu na poznavanje jezikov naših velikih sosedov, nam je že narava sama olajšala to nalogo, mnogo težavnejšo za svetovne narode. Vendar bi bilo načično, če bi kdo iz te okoliščine sklepal, da mu bo zadalo zgodlj prečitati naš vsaktedenski tečaj, pa bo že znal italijanščino v govoru in pisavi.

Prvo načelo pri učenju slehernega jezika je: tule besedische si je treba tako prisvojiti, da ga znaš s pridom uporabiti, kadar okoliščine to zahtevajo. Besed se je torej treba učiti in na pamet.

Da bomo našim bralcem to nalogu kar se le da olajšali, bomo skušali graditi italijansko besedische iz vsakdanje govorice, t. j. s stavki iz praktičnega življenja.

Drugo načelo je prav tako važno kar prvo: kdor se hoče naučiti tujega jezika, mora poznati pravila izgovarjave in zakone, po katerih se besede vežejo v stavke.

Brez pravil ni nobenega jezika. Toda cim popolnejši je jezik, tem manj je pravil, ali bolje: tem enostavnejša so.

Italijanščina spada med najpopolnejše svetovne jezike. Zato so njena slovenska pravila mnogo enostavnnejša in lažja kakor recimo v slovenščini.

Gledali homo, da našega tečaja ne bomo preobremenili s suhoperarnim in voljo ubijajočim slovnicaštvom. Naša naloga bo, naučiti vas italijanščine kar se dà igraje. Toda že koj v začetku vam moramo povedati: brez trdne volje in ljubezni do snovi se ne boste ničesar naučili. »Brez muge se še čevelj ne obuje,« pravi slovenski rek. V pomirjenje vas bomo pa spomnili še drugega našega reka: »Vsak začetek je težak.« To se pravi: lotiti se je treba; potem pa že gre. Ali po italijansko:

Non è che il primo passo che costi. (Izgovori: non è ke il primo pásso ke kosti; samo prvi korak stane, t. j. samo prvi korak je težak.)

1. učna ura

1. Italijanščina pozna razen *h* in *ž* iste glasove kakor slovenščina; le piše ali izraža nekatere drugoje kakor mi. Tudi črke imenujejo Italijani drugače kakor mi Slovenci.

Italijanska abeceda je takale (pod črkami njih izgovarjava):

a b c d ē i g h
a bi ci di ē ēffe dži ákka
i J m n o p q
éelle émme énne o pi ku

s l u v z
érie ésse ti u vu dzéta

Samo v tujkah se pa rabijo telečke:

J k w x y
lúngó káppa vu doppio iks ípsilon
t. j. t. j.
delgi dvojni v

Italijanščina za Slovence

Tečaj italijanskega jezika v besedi in sliki

Izgovarjava

Pri branju izgovarjave abecede ste opazili nekatere posebne znake, ki si jih še ne znate razložiti. Oglejmo si najprej samoglasnike (a, e, i, o, u)!

Samoglasniki

2. a se izgovarja v italijanščini nekako tako kakor isti glas v slovenski besedi »paša« ali »dar«, t. j. je enak kakor v slovenski besedi »pišem«, u pa tak kakor isti glas v slovenski besedi »jug«. Ti trije glasovi Slovencem torej ne bodo delali težav.

3. Pri črkah e in o ste opazili, da imajo ponekod strešico, drugod pa ne. Spomnите se, da mi Slovenci prav dobro ločimo široki in ozki e in o: Véra (ime) in vera; mőra (težke sajne) in mora. Prav tako je tudi v italijanščini. Zapomnите si torej:

Izgovarjavo širokega e in o bomo v našem tečaju označevali s strešico: ē in ô, da se bosta ločila od navadnega, t. j. ozkega e in o.

4. Se eno je važno za pravilno izgovarjavo italijanskih samoglasnikov: njihova dolgost odnosno kratkost. Kdaj se kateri samoglasnik izgovori dolgo, srednjedolgo ali kratko, bomo pozneje povedali; za zdaj je za naše bralce važno samo to, kako bomo to lastnost samoglasnikov označili v našem izgovarjalnem sistemu.

V izgovarjavi italijanske abecede ste opazili, da smo n. pr. izgovor črke f označili takole: ēffe, t. j. široki e, dva f in na koncu načadni e. Prvi e je ne samo širok, ampak zraven še kratek; to smo označili po mednarodenem sistemu s podvojito soglasnikom, ki mu sledi (f). Podvojitev soglasnika pa pomeni tudi to, da se mora soglasnik izgovoriti razločno, ne kratek.

(Kdor zna nemški, se bo spomnil, da je o v besedi »Some« kratek, ker mu sledita dva n; da je dolg v besedi »Sohn«, in da je srednjedolg, t. j. ne dolg ne kratek v besedi »sonst«.)

Enako kakor v besedi »effe« je prvi e kratek v besedah »éelle«, »émme«, »énne«, »érre in »éss«. Isto velja za prvi a v besedah »ákka«, »káppa« in za o v besedi »dóppio«.

Soglasniki

5. Že v točki 1. smo na kratko omenili, da govorjena italijanščina ne pozna glasov h in ž. Ce pregledate izgovarjavo italijanske abecede, boste videli, da teh dveh črk v govorju ne imenujete resniker ne srečate.

Pač, črko ž ste opazili v izgovarjavi italijanske črke g. Toda ta ž ni sam, ampak stoji pred njim še d. Ta dva glasova se namreč ne smeta v italijanščini izgovoriti vsaj zase, ampak se nekako stopita v en sam glas, ustavljen iz d in ž, podobno kakor v srbohrvatskih besedah »Duro (Djuro)«, narandža in »rodak«.

Na podoben način se stopita črki d in z v en sam glas v besedi »dzéta«. Vsi drugi govorjeni soglasniki imajo v italijanščini isti glas kakor v slovenščini. To pa ne pomeni, da se tudi pisana črka vselej enako izgovori, kakor je napisana. A o tem pozneje.

Dvoglasi

6. Italijanščina pozna razen samoglasnikov in soglasnikov še dvoglasi. Tudi ti ne delajo Slovencem nikakršnih težav. Paziti je treba samo, da jih ne izgovarjate ločeno, ampak spojeno kot en sam nov glas.

Dvoglasci srečamo v tehle italijanskih besedah: *automobile*, *pianta*, *noi*, *tore*, *quadro* (izg.: automobile z neglasom na ô, pianta, noj, tlore, kvadro). Izgovarjavo dvoglascnika »au« je zelo podobno slovenski v sličnih besedah. Tako n. pr. pišemo mi Slovenci avtomobil, a prvega zloga v tej besedi živ krst ne izgovarja »au«, ampak »au«. Izgovorite omnenjih zlog tudi v italijanščini tako kakor v slovenščini, pa boste na pravi poti.

Previdnejši morate že biti pri izgovarjavi besed *pianta*, *noi* in *tore*. Glas j ki ga vidite v naši izgovarjavi teh dvoglascnikov, namreč ni čisti j, ampak nekakšno srednjo pot med i in j; torej ne »pianta« in ne »pjanta«, ne »noi« in ne »noj«, ne »tlore« in ne »tlore«. Kdor je pevec, ve, kakor se mora izgovoriti beseda *piano* (tih). Podoben srednji glas med i in j srečate tudi v gornjih treh besedah:

v besedi *quadro* (kvadrat) se izgovori podobno polglasno kakor u v ljubljanski besedi »kua« (kaj). Pazite, ta u se ne sme izgovoriti kakor v v slovenski besedi »kvadrat«.

Po tej razlagi vam ne bo težko brati italijansko abecedo tako, kakor se izgovarja. Berite jo najprej počasi, črko za črko; če gre kakora črka bolj težko, jo večkrat ponovite. Nato šele skušajte povedati vso abecedo, izprva počasi, potem pa čedalje hitreje, dokler je ne boste tako obvladovali kakor slovensko.

Besede

7. Zdaj ko poznate črke italijanske abecede, gremo lahko en korak dalje, t. j. k besedam.

Črke sestavljajo zlage, zlogi pa besede. Ce poznate samo črke, besed še ne morete izgovarjati. Vedeti je namreč treba tudi to, kako so naglašene.

Tudi v tem pogledu je italijanščina mnogo lažja od marsikaterega drugoga jezika. Velika večina italijanskih besed (okoli ¾) je namreč naglašena na predzadnjem zlogu. Zato odslej ne bomo več označili naglasa v izgovarjavi takšnih besed. Zapomnite si večzložne besede, pri katerih ne bomo označili naglasa, so naglašene na predzadnjem zlogu.

Italijanščina ima tudi nekaj besed, ki so naglašene na zadnjem zlogu. Spoznamo jih na prvi pogled, ker imajo na samoglasniku zadnjega zloga kratki naglas (kratice: accento grave, izg. acéento grave), n. pr. verità (resnica).

Sorazmerno precej besed je v italijanščini naglašeni na predzadnjem zlogu: centesimo (centézimo, naglas na é, stotinka), undici (tudiči, enajst), difficile (difficile, težaven).

Nekatere italijanske besede, predvsem glagolske oblike, so naglašene celo na 4. zlogu od zadaj: abitano (izg. ábitano, stanuje).

Znanje, ki ste si ga doslej pridobili, vam daje možnost, naučiti se spodnjih besed. Kako se jih boste učili, smo vam povedali, da v začetku našega tečaja, v Navodilih. Pri tej ali oni besedi še ne boste vedeli, zakaj se ravno tako izgovoriti in ne drugače. To naj vas za zdaj ne moti; zanesite se na nas, da smo vas prav nenučili — odgovoriti na vsa vprašanja pridejo pozneje.

Vrhovi italijanske književnosti

Dante Alighieri (1265-1321)

Dante Alighieri, po rodu Florentinec, je največji italijanski pesnik. Zaradi njegovih političnih nazorov je moral v izgnanstvo v Ravenon; tam je umrl.

Največje Dantovo delo je »Divina Commedia« (Božanska komedija). Prevedena je skoraj v vse svetovne jezike, delno tudi v slovenščino, in zavzemajoča danes eno izmed najboljših mest v svetovni književnosti.

Pesnik nosi v družbi Vergila in Beatrice po peku, vicah in nebesih in nam popisuje v lepih stihih (tercijah), kaj je ideal in slišal: trpljenje pogubljenih duš, obsojenih »all'eterno dolore« (na večno gorje), kazni duš, ki se morajo pokoriti v vicah, in radost blaženih, ki so prišli v nebesa.

V vsakdanjih pogovorih je poznavanje števil skoraj najvažnejše. Danes si bomo zapomnili glavne števnice.

(Besede, katerih izgovarjave ne navajamo posebej, se izgovore tako, kakor so napisane.)

non ne
è (é) je
che (ke) kateri, katera,
il moški določni
primo prv
passo (passo) korak
costi (kosti) naj stane
costare (costare) stat, veljati
costa (kosta) stane
lungo dolg
automobile (automobile, naglas na ô) avtomobil
pianta (pjanta) rastlina
noi (noj) mi, nas
tiore (tjore) cvetlica
quadro (quadro) kvadrat
piano (pjano) raven; tih; počasi
chi (ki) kdor
va gre, hodi
sano zdrav
loniano daleč

Za sklep 1. učne ure naj vas načimo še nekega italijanskega pregovora, najprimernejšega za vsak začetek:

Chi va piano va sano, chi va sano va lontano. Izgovori: kivvappiáno vassáno, kivvassáno valontáno. Dokončeno: Kdor gre počasi, gre zdravo, kdor gre zdravo, gre daleč. Prosto po načetu: Počasi se daleč pride, ali: Naglica ni nikjer prida.

Pripomoka k izgovarjavi gornjega stavka:

Italijani imajo navado, da nekatero eno zloženo ali pa na zadnjem zlogu naglašene dvozložne besede naslonijo v stavkovni izgovarjavi na močnejšo naglašeno naslednjo besedo. Takšna skupina besed zveni potem tako, kakor bi iz njih nastala ena sama daljša beseda. Zato smo v izgovarjavi gornjega pregovora napisali skupaj tiste besede, ki zvene kakor nova, daljša celota. Podvojitev soglasnikov v, p, s in l pomeni, da se ti soglasniki izgovore bolj zategnjeno, soglasniki pred njimi pa zelo kratko. (Cilj, točko 4., drugi odstavek.)

2. učna ura

Najprej dober nasvet: ne lotite se 2. učne ure dobro ne znate. Ponovite predvsem abecedo, navodila o izgovarjavi in besedi. Geslo vam mora biti: dokler docela ne obvladujete prejšnje lekcije, bi samega sebe varali, če bi hiteli dalje v novo lekcijo. Kdor prvi gumb zgreši, si takoj ne bo prav zapel.

Zdaj, ko imate torej prvo učno uro srečno za seboj in ko znate že nekaj osnovnih pravil v okoli 20 italijanskih besed, povrh pa še dva italijanska pregovora, ste moralno toliko podkovani, da se boste lahko pogumno spustili v nekaj veličju težave.

V vsakdanjih pogovorih je poznavanje števil skoraj najvažnejše. Danes si bomo zapomnili glavne števnice.

Bodimo vsak dan mlajši!

Staranje je slaba navada

V naši moči je, da ostanemo mladostni

Ce po več letih srečamo kakšnega žnancu, se navadno najprej začudimo, češ, glej kako se je postaral. Zdi se, kakor da je postal nebržen za starost in da se ji je brez upiranja uklonil. In vendar bi vsakdo izmed njih lahko bil vsaj na videz mlajši. Mladost ne moremo obdržati, življenje jo odnesе s seboj, lahko si pa ohranimo mladostnost se v tako imenovanih zrelih letih, vse do skrajne meje starosti.

Posebno nas postarajo: vnemarnost v obnašanju, nesmiselne navadice in razni podzavedni živčni gibi. Po mitem postajajo pogostejši, dokler nekaterih takšnih živčnih vzgibov ne delamo že kar mehanski, ne da bi se jih zavedali. Omahнемo na stol in stegnemo noge; čehljamo se po glavi; grizemo nohte; pri mizi se vnemarno obnašamo. In v svoji sebičnosti se se ne zavedamo, kakšni se zdimo svojim bližnjim.

Vse te podzavedne navade nas spominjajo na vnemarnost starih ljudi, ki je pogosto očitnejša in bolj izdajalska kakor njih leta. Nikakor ne trdim, da je ljubko dekle, ki žveči svojo ovratno verižico, že stara. Prepričan sem pa, da se bo prej postarala kakor dekle, ki skrbno pazi na vsa svoja dejanja. To velja tudi za ljudi, ki si radi gladijo lica, se ščipijo v uhlje, si trebijo nos, manje roke, ščegataj brado in čehljajo po glavi.

Tudi z nogami se radi igramo. Ali lahko prisežeš, da še nisi nikoli, ko si sedel prekrščenih nog in bral kakšno knjigo, pustil, da ti je brezpetnik zdrknil na palec in si z nogo počasi risal kroge v zrak?

Mnogi ljudje že besedico ne izgovore s strašnim pačenjem obraza. In koliko je takšnih, ki se kar venomer na smer drže! Zdi se, da je nekakšen idiotski vražiček pričaral na njihov obraz ta klavrnki smehljaj za vekomaj. Nihče ni venomer srečen! Mladost se smeje samo, kadar se ji zahoče, ali će vesela in razigrana. Večni smehljaj starosti je pa samo krinka.

Gibi mladega človeka so hitri in podzavedni. Opazujmo pa, da spremembu starega gospoda, ko kadi smotk; z odmerjenimi, počasnimi gibi jo poneße do ust in jo počasi potegne. Se sam se ne zaveda, da je postal počasen, da njegova prožnost pojema in da postajajo njegovi gibi mehanski.

In pazimo na držo. Starec, ki sede v naslonjači, se najprej zavali vanj, kakor da bi bil tono težak, potem pa zleze v dve gubi. Mlad človek že instinkтивno ne sede rad v naslonjači, če pa že sede, se pa bodisi nasloni in izproži noge, ali se pa skloni naprej in si podpre roke s komolci na kolennih; drža mladega človeka izraža življenje, drža starega človeka pa slabotnost in bolehnost.

In samo poglejmo, kako star človek vstaja. Najprej se opire na naslonjalo svojega stola — tega ne smemo nikoli storiti, če hočemo učinkovati mladostno — in šele nato se s trudem postavi na noge. Mladina skoči s stola kakor pero, ko se sproži. Človek srednjih let naj ne stori ne tegu ne onega. Ce sedi pravilno, to se pravi, če sedi pokonci in potegne želodec navznoter, hrbitenca ne potrebuje naslonjala, drža pa učinkuje prijetno in neprisiljeno in prav zato mladostno.

Vsakdo izmed nas ima sam v sebi skritega sovražnika, ki mu venomer prigovarja: »Uredi si tako, da ti bo udobno in prijetno. Zakaj neki bi se trudili?«

K prvemu nedostatkom starosti moramo pristejeti pojemanje glasu. Zato zabilčavam vsakomur, ki se boji postaranja in ki bi se rad zdel mlajši: »Govori glasno!« Premikaj ustnice, daj svojemu glasu življenja in podarka. In če že drugače ne moreš niti početi s svojim glasom, tedaj vsaj zabriši tisti moledujoči, tožeči ton govora. Prav ta otožni nosiljajoči ton je namreč prvo znatenje blížajoče se starosti.

Mnoge filmske zvezde so si dale svoje spalnice obiti z zrcali. To sicer ni lepo in ne prijetno, toda koristno. Vsak trenutek imajo pred seboj same sebe in svoje napake in se lahko hitreje poboljšajo. Nadzorujejo se. In to že pomeni, da imajo voljo, ostati mlađe.

Vendar moramo pa tudi v tem pogledu nekaj pripomniti: nikoli ne igraj! Če se boš objestno in navihano vedel, se še ne boš zdel mlad. Veseli večni mladenci in nagajivo staro deklete še nikoli nista bila mlađa.

In kaj pomaga, če vsak dan četrt ure telovadis, če pa ves ostali čas ne delaš drugega, ko da lezeš vase? Če pa ves dan pravilno stojiš, hodis in sedis, ne potrebuješ nobenih posebnih vaj.

Obraz starega človeka je zasenčen s spomini. Obraz mladega človeka si je od pričakovanja. Star človek pravi: »Spominjam se, kako...« Mlad človek vpraša: »Kaj bo novega?« Ce se hočeš zdeti mlajši kakor si, govori o preteklosti samo toliko, kolikor je neizogibno potrebno.

Neka modra, stara dama je nekoč dejala: »Ce boste sami vedeli za svojo starost, je drugi nikoli ne bodo ugavili. S tem jé hotela reči: če se boš sam vsak trenutek zavedal, koliko let imaš in se zato varoval starostnih razvad, si boš s to pazljivostjo ohranil mladostnost.

Starost je samo kopica slabih razvad. Ne moremo preprečiti, da bi nam zobje ne gnili in lasje ne izpadali ali sivelci, lahko pa se toliko zberemo, da vsak dan iznova korigiramo vse svoje slabe razvade, da se vsak trenutek zavedamo, kaj delamo in si tako ohranimo mladostni videz.

Neki pregovor pravi, da je ženska toliko stara, kolikor je videti, moški pa toliko, kolikor se počuti. Moderni čas je obrnil tale pregovor takole: vsak je toliko star, kolikor misli. Ko prenehamo duševno delati in rasti, se pričenjamamo starati. Samo stalni duševni napredek, neutrudljivo duševno delo in disciplina lahko dajo starosti možnost, da ne zaostaja za mladostjo.

Kako živuli vidijo

Morda ste se že kdaj vprašali, kako živali s svojimi očmi vidijo svet in stvari okoli sebe. Ali tudi one vidijo svet v barvah, v luči in senčah? Ali pa svet s svojimi očmi drugače gledajo?

Pred manj ko tridesetimi leti so ameriški znanstveniki in naravoslovci ustanovili društvo, ki se je resno pozanimalo za psihologijo živali in z njim v zvezi za slike, ki nastajajo v živalskih možganih. Društvo je napravilo na tisoči in tisoč poskusov z duševnostjo živali, od najmanjših do največjih. Prav tako so skušali ugotoviti vtise morskih živali in razvitih školjk. S potprežljivostjo in tisočimi poskusi se je naposled posrečilo temu društvu ugotoviti, kako vplivajo razni zvoki na možgane mravil in rib. Ugotovili so, da lahko čebelam s posebnim dražljivim aparatom, ki ga pritrđijo na njihove nožice, izboljšajo okus; da imajo kuščarji za nekatere barve posebno močan občutek in da ima ena vrsta rib poseben organ, s katerem vohajo silno, ki jo ribe njihove vrste izbljujajo. Če se to silno pomazejo kamen na dnu ribnjaka, bodo vse ribe tiste vrste plavale za to silno kakov po nevidnem tiru.

Naposled so ugotovili, da imajo čebele poseben smisel za uredbo časa. Navadijo se prav lahko, da natanko vsaki dve uri jedo. Mehkužci imajo prav dober smisel za orientacijo, opce so pa najbolj »inteligentni«.

Da bi si ljudje lahko nazorno predstavili, kako vidijo pes, mravila ali riba, je pred kratkim društvo naravoslovcev v Newyorku odprlo posebno razstavo plastik in naravoslovja. Obiskovalci te razstave lahko s pomočjo posebne priprave v svetlobe gledajo svet, kakšnega vidijo različne živali.

Prav gotovo imajo ta dognanja velik praktičen pomen. S pomočjo ugotovitev o duševnih zmožnostih posameznih živali bodo namreč lažje ugotovili tudi duševnost otrok, posebno pa še dojenčkov do enega leta.

Kakor bik tako tudi pes ne loči nobene barve. Pasja ženica je sicer za svetlobe izpremembe veliko občutljivejša kakor človeška, zato pa veliko manj, dovetna za razne fineze. Brati pa nikdar ne bi mogeli, ker ne bi mogeli razločevati črke od črke. Sobo s poslikanimi stenami, barvastimi preogrami ter živahnim pohištvtom, vidi pes samo v črni in beli barvi. Vseh drugih barv sploh ne razločuje.

Pri perutnini in pticah je pa ravno narobe. Ptice prav dobro ločijo vse barve. Ker nimajo vohalnih organov, najdejo svojo hrano samo s pomočjo vide.

Ribe so na primer v vodi dalekovidne, na suhem bi pa bile kratkovidne. Zato vidijo ribe ribiča, ki sedi s trnkom ob vodi, čudno skaženega. Tisti del, ki je pod vodo, vidijo normalno, del nad vodo, pa dosti večji.

Zanimivo je tudi, kako vidijo žuželke. Oko muhe je dovretno samo za nekatere vrste svetlobe, posebno močno pa občuti ultravijoličaste žarke. Zaradi čudne anatomski zgradbe mužjeva očesa vidi vsak predmet kakor skozi mrežico.

Po Tempu

Glavni vzrok, zakaj se nekaterim ljudem zdi življenje brez cilja, so tile:

Pomanjanje izobrazbe, ko se otrok ne nauči iniciativnosti.

Sramežljivost in zapetost značaja, ki človeku preprečuje, da se česa loti.

Nestalnost značaja, da človek nima moči, da bi se na kaj osredotočil.

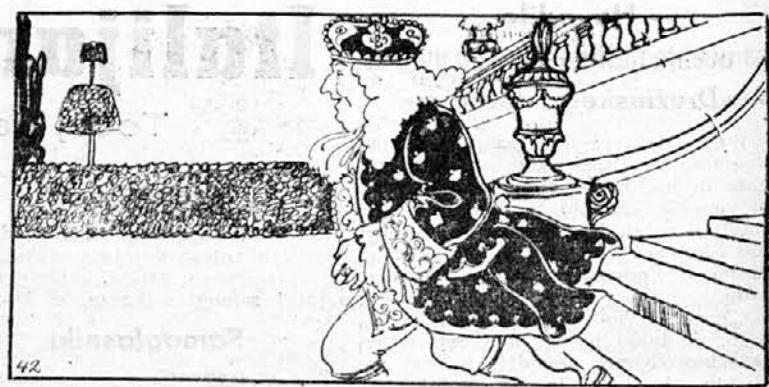
Da si je človek izbral poklic brez zadostnega razmišljanja in da ta poklic ne ustreza, njegovim sposobnostim.

Pesimizem, pogosio posledica enostranskega opazovanja življenja, ki pa utegne nepovoljno vplivali v vsakem pogledu.

H. C. ANDERSEN

SVINJSKI PASTIRČEK

Kosmata kapa, kako je rentačil! Tedaj ni bil nič podoben kralju.

Ko je prišel na dvorišče, je stopal čisto po tihem, dvorne dame ga niso slišale, saj so imele preveč opravka s štetjem poljubov, da bi bilo vse

prav in v redu. Pri vsakem poljubu so najprej zardele, potem se pa veselo spogledalo.

Cesar se je pa povzel na konice prstov.

»Kaj je pa to?« je vprašal, ko je zagledal, da se poljubljata. Potem je pa v sveti jezi lopnil svojo hčer s copato po glavi, prav tedaj, ko je dobil svinjski pastirček šest in osmdeset poljub.

»Izginita!« je zavpil cesar, kajti bil je silno jezen. In tako sta morala princeska in pastirček odpotovati iz njegovega kraljevstva. Princesska je milo jokala in se oziralna nazaj.

Tako je stala princeska tam in jokala; svinjski pastirček jo je ošteval in dež je lil nanjo.

»Oh, jaz ubogo bitje.« je vzdihovala, »zakaj

nisem rajši vuela lepega princa za moža! Oh,

kako sem vendar nesrečna! Dež je pa neusmiljeno lil nanjo, da je bila kar hitro mokra do kože.

Svinjski pastirček je pa stopil za neko drevo; obriral si je črno barvo z obraza, silekel borne cape in blekle svojo prinčevsko obleko, tako lepo, da se je princeska morala prikloniti od občudovanja.

»Zdaj sem dosegel to, da te lahko zaničujem.«

je dejal princ. »Poštenega princa nisi maraša, sveža vrtnica ti ni bila všeč in slavčkovega petja nisi razumela. Za igrăkarje si se pa lahko pojavovala s svinjskim pastirčkom! Zdaj si dobila, kar si zaslужila!« In smejal se ji je v obraz, princeska pa svojim očem ni mogla verjeti.

In odšel je v svoje kraljestvo, ona je pa ostala zunaj in je lahko zapeila:

»Oj, preljubi Avguštin, Vse je proč, proč, proč!«

9. nadaljevanje

»Sem!«
»Jaz sem namreč nadzornik tajne policije.«
Anni je malce pobledela, vendar ni bila preveč presenečena. Maščevalcev jo je na takšno srečanje že pripravil.

»Želite, prosim?«

»Sam nekaj vprašanj glede vašega očeta imam na srcu,« je že malce prijazneje dejal Brent.

»Na nobeno vprašanje po svojem očetu vam ne bom odgovorila,« je mirno, vendar odločno odgovorila Anni.

»Kdaj ste videli svojega očeta?«

»Nisem vam dolžna odgovora... in razen tega, delo me čaka.«

Brent se je vgriznil v ustnico. Redkokdaj se mu je primerilo, da je naletel na tolksen odpor.

»Nekdo vam je gotovo svetoval, da morate biti tako odrezavi. Kajneda?«

»Ali mar moje ravnanje nasprotuje postavam?« je samozavestno menila Anni.

»Ali me hočete prisiliti, da vas dan areritati?« je strogo povzel Brent.

»Ali vam zakon daje tolikšno oblast?«

»In če vendarle storim?«

Anni se je nasmehnila. »Muslim, da si boste rajši premisili!«

»Maščevalcev, kajneda, Maščevalec vas je tako poučil?« je bevsknil Brent.

»Kdo?« je zategnjeno vprašala Anni.

»Dober prijatelj vašega očeta.«

»Ne razumem, kam cikate. Oprostite zdaj — delo me čaka.«

»Opozorim vas, da ravnate zelo nespametno. Da bi vam ne bilo kdaj pozneje še žal...«

»Tega nemara, da se za tuje ljudi ne menim?« je porogljivo vprašala.

»Ne — žal vam še bo, da skrivaté hudodelca.«

Anni na to slednjo pripombo sploh odgovorila ni več. Brent je odšel hudo poparjen. Menil je bil, da se bo dekle že omembne tajne policije tako prestrašilo, da bo mehko in voljno. Po tem klavrnem razgovoru je bil pa prepričan, da ga je dekle pričakovala in se je pripravila na obrambo.

Zdaj je Anni vedela, da bi s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Spričo njenih skromnih dohodkov je bila ta okoliščina kajp sumljiva, zakaj natakarica komajda tliko zasluži, da skromno živi, ne pa da izdaja denar še za hotel. Ko se je domisli nedavnega obiska kriminalnega uradnika, se je

zadaj je Anni vedela, da b si s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Spričo njenih skromnih dohodkov je bila ta okoliščina kajp sumljiva, zakaj natakarica komajda tliko zasluži, da skromno živi, ne pa da izdaja denar še za hotel. Ko se je domisli nedavnega obiska kriminalnega uradnika, se je

zadaj je Anni vedela, da b si s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Spričo njenih skromnih dohodkov je bila ta okoliščina kajp sumljiva, zakaj natakarica komajda tliko zasluži, da skromno živi, ne pa da izdaja denar še za hotel. Ko se je domisli nedavnega obiska kriminalnega uradnika, se je

zadaj je Anni vedela, da b si s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Spričo njenih skromnih dohodkov je bila ta okoliščina kajp sumljiva, zakaj natakarica komajda tliko zasluži, da skromno živi, ne pa da izdaja denar še za hotel. Ko se je domisli nedavnega obiska kriminalnega uradnika, se je

zadaj je Anni vedela, da b si s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Spričo njenih skromnih dohodkov je bila ta okoliščina kajp sumljiva, zakaj natakarica komajda tliko zasluži, da skromno živi, ne pa da izdaja denar še za hotel. Ko se je domisli nedavnega obiska kriminalnega uradnika, se je

zadaj je Anni vedela, da b si s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Spričo njenih skromnih dohodkov je bila ta okoliščina kajp sumljiva, zakaj natakarica komajda tliko zasluži, da skromno živi, ne pa da izdaja denar še za hotel. Ko se je domisli nedavnega obiska kriminalnega uradnika, se je

zadaj je Anni vedela, da b si s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Spričo njenih skromnih dohodkov je bila ta okoliščina kajp sumljiva, zakaj natakarica komajda tliko zasluži, da skromno živi, ne pa da izdaja denar še za hotel. Ko se je domisli nedavnega obiska kriminalnega uradnika, se je

zadaj je Anni vedela, da b si s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Spričo njenih skromnih dohodkov je bila ta okoliščina kajp sumljiva, zakaj natakarica komajda tliko zasluži, da skromno živi, ne pa da izdaja denar še za hotel. Ko se je domisli nedavnega obiska kriminalnega uradnika, se je

zadaj je Anni vedela, da b si s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Spričo njenih skromnih dohodkov je bila ta okoliščina kajp sumljiva, zakaj natakarica komajda tliko zasluži, da skromno živi, ne pa da izdaja denar še za hotel. Ko se je domisli nedavnega obiska kriminalnega uradnika, se je

zadaj je Anni vedela, da b si s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Spričo njenih skromnih dohodkov je bila ta okoliščina kajp sumljiva, zakaj natakarica komajda tliko zasluži, da skromno živi, ne pa da izdaja denar še za hotel. Ko se je domisli nedavnega obiska kriminalnega uradnika, se je

zadaj je Anni vedela, da b si s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Spričo njenih skromnih dohodkov je bila ta okoliščina kajp sumljiva, zakaj natakarica komajda tliko zasluži, da skromno živi, ne pa da izdaja denar še za hotel. Ko se je domisli nedavnega obiska kriminalnega uradnika, se je

zadaj je Anni vedela, da b si s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Spričo njenih skromnih dohodkov je bila ta okoliščina kajp sumljiva, zakaj natakarica komajda tliko zasluži, da skromno živi, ne pa da izdaja denar še za hotel. Ko se je domisli nedavnega obiska kriminalnega uradnika, se je

zadaj je Anni vedela, da b si s slehernim poskusom obiska pri svojem očetu tvegala le preveč, zakaj zavedala se je, da jo bo policija odšlej strogo nadzorovala. Ta okoliščina ji je bila na moč neprijetna.

Nekaj dni pozneje se je primerno prav nevesčen dogodek. Neki gost je pogresil v restavrantu svojo dragoceno tobačnico. Izginila je baje z mize, medtem ko je telefoniral. Taka nezaslijanost se je primerna prvikrat v Ketteringovem podjetju. Gospodar je bil na moč razburjen.

Drugo jutro je dobil brezimno pismo, da je natakarica Anni hči hudodelca. Pisc je zatrjeval, da je bilo dekle odpuščeno iz prejšnje službe samo zaradi nepoštenosti. Kettering se je tedaj malce poznamal za Anni in izvedel, da stane v hotelu.

Kratkočasna zabava za dolge večere

Ali ste poznavalec človeške psihe?

Preiskusite sami, ali je v vas kaj psihologa

Dolnja zbirka vprašanj naj pokaže, kako pazljivo berete, s kakšno načinostjo dojemate pomen besed in ali pravilno sodite o svojih bližnjih. Če pravilno razumete pravi pomen besed in dojemate, kako vplivajo na druge besede ali izpremenje ujih pomen, potem vam izbiha pravilna odgovora ne bo delala težav. Vselej se pa zavedajte, da ni prav, če odgovorite, kaj bi vi storili v opisanem primeru, ali kaj naj bi opisana oseba po vašem mnenju moralna storiti; pravilno je le, da odgovorite, kaj bi opisana oseba storila.

Pravilne odgovore je določilo posebno sodišče, sestavljeno iz bralcev 'Scribner's-Magazina'. Mislim, da boste dovolj objektivni, da boste priznali pravilnost odgovorov, čeprav v sami ne boste pravega pogodili.

Ocenitev: Najboljša ocenitev znaša 100 točk. Za vsako vprašanje, ki niste pravilno nanj odgovorili, odbijte 10 točk.

V boljšo orientacijo naj vam navedemo primer naše igre; po tem primeru spoznajte, kako bi morali odgovoriti na druga vprašanja.

Julija je začela rdečelaska, ima lepo postavo, samo sebo dobro pozna in tudi svoj interes za moške. Nezna je in v pogovoru neumna. Pri nakupovanju oblek...

...ali si bo izbrala škrlatnordeče oblike? (Ne! Ima rdeče lase!) ...ali si bo izbrala drzne športne oblike? (Ne, prenežna.)

...ali si bo izbrala ozka, nežnobarna oblačila? (Odločno da!) ...ali si bo izbrala moško ukrojeno prodajalniško obliko? (Ne, Manjka duševnih predpostavk.)

Ali bo vzela kako staro capo? (Ne, Preveč moških v njenem svetu.)

Lahko, mar ne? Začnimo torej!

1. Debela, komodna in varčna gospa Smithova vsako jutro pravočasno urjame avtobus, ki jo odpelje v službo. Neko jutro vsa zasopla dospe na postajališče, toda avtobus ji pred nosom odpelje. Ali bo...

...na ves glas vpila, da bi šofer ustavil?

...tekla za avtobusom, da ga dohitli na naslednjem postajališču?

...počakala prihodnjega?

...poskusila skočiti nanj?

...najela taksi?

2. Gospa Ada, vdova, ki se preživila s skromnimi sredstvi, si prizadeva na vso moč, da bi svoji čedni hčerki streno omožila. Gospa je nesebična in požrtvovana, odkrita in očarljiva in se rada udeležuje družabnih prireditv ob strani svojih hčera. Ko izve vsa presenečena od svojih hčera, da je mnogim mladeničem mamica bolj všeč kakor oni sami, ali se gospa Ada odloči:

Da bo ostajala v svoji sobi in prepuščala svojima hčerama, da se ukvarjata z vsemi problemi gospodinjstva?

Da poreče svojima hčerama, naj se potrudita, da jo zasečita?

Da bo kakor prej prirejala družabne zabave, toda svoje čare skrivala?

Da se omoži s katerim koli snubačem, in se tako umakne hčerkama s poti?

Da pove mladim gostom, da je sicer opazila njih čaščenje, da se pa ne bo več možila?

3. Reporterja Billia Gordona pošlje njegov popadljivi, grobijanski šef, naj prisrki za časopis senzacijsko novico, ki naj bi jo njihov list prvi priobčil. Billy je na potu, trdno odločen, da bo delo dobro izvršil. Na lepem — sekunde so dragocene in v njegovi glavi že vro misli, kako bo sestavil reportažo — ga ustavila potnika nekoga pokvarjenega avta. Billy spozna v ženski bogato dedino iz najboljše družbe v spremstvu mladega, revnega kapelnika, s katerim je očitno zvezala. Kaj bo storil Billy Gordon?

Ali bo poročal o njunem pogebu in se bo požvižgal na dobljeni nalog?

Ali bo poiskal taxi za begunci?

Ali ju bo nahrulil in drvel dalje za svojo senzacijo?

All bo ponudil privlačni dedini, da jo v svojem avtu odpelje domov in da bo molčal o vsej zadevi?

All bo spravil bogato dedino in kapelnika v svoj avto in si tako zagotovil obe senzaciji?

4. Bogati gospod James Fallonsby, predsednik tovarn Fallonsby D. D. in eden izmed voditeljev konzervativne stranke, izve od svoje edine hčere, da se je zarocila z Viktorjem, ognjevitim, mladim oznanjevalcem teoretskega socializma. Kaj bo storil gospod Fallonsby?

All bo vele svojemu služabniku, raj vrže Viktorja skozi vrata?

Ali bo skušal Viktorja s svojimi razlogi odvrnilti od njegovega preprčanja?

Ali bo prepovedal zakonsko zvezoto?

Ali bo posadal svojo hčer na potovanje okrog sveta?

Ali bo dal Viktorju v svojem podjetju mesto, kjer bo odgovoren za vse delavska vprašanja?

5. 18letni sin dr. Wilhelma, vnetega profesorja psihologije, mlad temperamenten in zelo nerozen mladenc, povozi do smrti na cesti nekega starca, po vsem videzu potepuh. Konec na njegove klice in tudi na veliko trobljenje nihče ne oglasi, spozna, da ni živega krsta v bližini in da nihče ne ve za njegovo dejanje. Odpelje se domov in se izpove svojemu očetu. Kaj stori dr. Wilhelm?

6. Margareta, diplomatska ženska z obsežnim družbenim občevanjem in velikimi izkušnjami, mora nekega tujca sprejeti čez nedeljo v svojo hišo.

Od svojih znancev izve, da živi njen gost samo za dobro kuhanjo in da je njegova naklonjenost zelo važna za karijero njenega moža. Kaj bo storila Margaret?

7. Gospoda Bauer financira svoje podjetje s svojim denarjem in res se podjetje na podlagi njegovih izvrstnih, duhovitih in mnogostranskih idej hitro in dobro razvija. Vendar je lepega dne Baurov kapital izčrpán in zato hočeta on in njegova žena prelepiti nekega finančnika — ta namreč kaže voljo, da bi se njegovo podjetje združilo z Baurovim in tem, da ga izvrstno pogosti in zaspeli z množico izrednih večernih oblik. S poslednjim dolarjem v žepu se zakonča Baurova nameravata udeležiti partije bridge pri finančniku, toda v nemilo presenečenje izvesta v poslednjem trenutku, da morata staviti vsakokrat najmanj 5 dolarjev. Kaj bo Bauer storil?

8. Gospoda Bauer financira svoje podjetje s svojim denarjem in res se podjetje na podlagi njegovih izvrstnih, duhovitih in mnogostranskih idej hitro in dobro razvija. Vendar je lepega dne Baurov kapital izčrpán in zato hočeta on in njegova žena prelepiti nekega finančnika — ta namreč kaže voljo, da bi se njegovo podjetje združilo z Baurovim in tem, da ga izvrstno pogosti in zaspeli z množico izrednih večernih oblik. S poslednjim dolarjem v žepu se zakonča Baurova nameravata udeležiti partije bridge pri finančniku, toda v nemilo presenečenje izvesta v poslednjem trenutku, da morata staviti vsakokrat najmanj 5 dolarjev. Kaj bo Bauer storil?

9. Gospoda Bauer financira svoje podjetje s svojim denarjem in res se podjetje na podlagi njegovih izvrstnih, duhovitih in mnogostranskih idej hitro in dobro razvija. Vendar je lepega dne Baurov kapital izčrpán in zato hočeta on in njegova žena prelepiti nekega finančnika — ta namreč kaže voljo, da bi se njegovo podjetje združilo z Baurovim in tem, da ga izvrstno pogosti in zaspeli z množico izrednih večernih oblik. S poslednjim dolarjem v žepu se zakonča Baurova nameravata udeležiti partije bridge pri finančniku, toda v nemilo presenečenje izvesta v poslednjem trenutku, da morata staviti vsakokrat najmanj 5 dolarjev. Kaj bo Bauer storil?

10. Ellen je bila kot otrok častihlepana, kot dekle nepreračunljiva in kot žena je domisljava. Na lepem se ji ponudi priložnost, da nastopi v glavnih vlogih v veliki reviji na Broadwayu, toda sama pod pogojem, da sama prevzame velike stroške in da bo njena plača odvisna od uspeha igre. Ce bi se Ellen odločila, da sprejme to vlogo, bi morala zaupati svojega oboževanega sinčka-dojenčka tudi vzgojiteljici in strežnici. V podjetju svojega moža ne more dobiti denarja. Kaj bo storila Ellen?

Ali bo dal fantiča zapreti?

Ali se bo posvetoval s katehetom?

Ali bo poskrbel, da pride fant iz škodljivega okolja in bo s svojim denarjem kril stroške njegove vzgoje in nadzorstva nad njim?

Ali se bo za pomoč družini obrnil do javnih dobrodelnih ustanov?

Ali bo prosil sodnika, naj fantiča obsodi, toda brez kazni in samo po-gojno?

Ali bo ponudbo odklonila in se posvetila samo svojim gospodinjskim in materskim dolžnostim?

Ali si bo denar izposodila in špekulirala na uspeh revije?

Ali bo poslala otroka za leto dni k svoji sestri, ne da bi sama ukrenila kaj odločilnega?

Ali se bo zanesla na to, da si bo njen previdni mož že priskrbel nekaj denarja, če vzame ona iz njegovega podjetja svoj delež?

Ali bo ovadila zadevo sindikatu igralcev?

Odgovori

1. Počakala bo na poslednji avtobus.

2. Razloži mladim gostom, da je sicer opazila njihovo čaščenje, da se pa ne bo več možila.

3. Nahrulil ju bo in drvel dalje za svojo senzacijo.

4. Dal bo Viktorju v svojem podjetju mesto, kjer bo odgovoren za delavska vprašanja.

5. Priprabil bo svojega sina do tege, naj sam obvesti policijo o svojem dejanju.

6. Povabilo bo v svojo hišo kolikor se da zanimivih znancev in pogostila družbo z zelo ratiniranimi mrzlimi jedmi.

7. Razdrel zaroko.

9. Poskrbel bo, da pride fant iz obzira do družbe rajši ne udeleži igre.

9. Poskrbel bo, da pride fant iz škodljivega okolja in ga bo dal vzgajati in nadzorovati na svoje stroške.

10. Izposodila si bo denar in špekulirala na uspeh revije.

Vpliv hrane na bolezni

Mnenje, da postanejo ljudje, ki jedo meso, surovci in kvoločni, je popolnoma nesmiselno. Dejstvo je pa, da spadajo Eskimi, ki se hranijo skoraj izključno z mesom, medtem, da živimo ljubne narode na svetu. Bik, ki je polno vegetarijanc, je v resnicu dosti nevarnejši od domačega psa, ki je mesojedeč.

Drugo napačno mnenje je, da človek, ki je dosti meso, laže podleže raku. Vse pogostejša rakasta bolezen lahko pojasnimo z dvema dejstvoma: prvič s tem, da je izum različnih natančnih pripomočkov, kakor so X žarki, v mnogih primerih olajšal diagnozo te nevarne bolezni in prav zato danes rakasto bolezen lahko ugotovijo dosti pogosteje, kakor se je dogajalo njega dñi; drugič pa zaradi izboljšanja higieničnih prilik na svetu in napredka v zdravilstvu dosti več ljudi dočaka tista leta, v katerih se rak pogosteje.

Ce bi bilo eden izmed povzročiteljev raka, bi tiste živali, ki nikoli ne jedo mesa, nikoli ne zboleže za raki. Vendar to bolezen naletimo tudi pri tistih živalih, ki so izključni vegetarijanci, kakor na primer konji in zajci.

Starost dreves

Znano je, da nekatera drevesa dosegajo izredno visoko starost. Navedili vam bomo nekaj starosti, ki jih dosegajo ti očaki med drevesi.

Hrast in lipa dosežeta starost po 1000 let, jelka po 1200, jablana po 200 let, divji kostanj in navadna bukev po 250 let, rdeča bukev pa po 900 let. Indijska smokva po 3000 let, hruska po 300 let. Pinija doseže po 800 let, bričovo drevo pa po 2000 let. Najstarejše od vseh je pa mamutovo drevo iz Kalifornije, ki doseže skoraj pravljicno starost 5000 let.

La Domenica del Corriere

Dragi otroci!

Ze mnogo prelepih in zanimivih pravljic ste brali v našem listu: 'Pravljico o malih vodnih vili', 'Pravljico o rdečih čevaljčkih', 'O svinjskem pastirčku', 'O vojaku in kresilu'. Nobena pa še ni bila tako zanimiva, tako napeta in tako dolga, kakor povest, ki smo jo zdaj izbrali za Vas, povest

'ROBINZON NA SAMOTNEM OTOKU'

Kdo izmed vas še ni slišal povesti o Robinzonu Crusoeju, ki se je lepega dne znašel sam samcat na samotnem otoku? Njegov duševni oče, pisatelj Daniel Defoe (1660—1731) ga vodi skozi najhujše preizkušnje, med ljudožrce, na zapuščeno, začarano ladjo in spet nazaj na samoten otok, dokler ga po devet in dvajsetih letih samovanja ne reši in popelje nazaj v obljudeni svet.

'ROBINZON NA SAMOTNEM OTOKU'

ne bo všeč samo vam, dragi otroci, temveč tudi vašim starejšim bratom in sestram, pa tudi vašim staršem. Koga ne zanima, kako je naredil Robinzon na zapuščenem otoku ogenj? Ali veste, kaj je počel, da ni umrl od gladu? Kako je ubežal izbruhi ognjenika? Katere živali so mu delale družbo, dokler ni dobil prvega in edinega tovariša v svoji samoti? Kako ga je krstil? Kako sta skupaj premagala krvoljene ljudožrce? In kako sta se naposled, naposled rešila?

'ROBINZON NA SAMOTNEM OTOKU'

je ena tistih večno zanimivih, večno branih povesti, ki so preživelila stoletja in se danes prav tako z zanimanjem bero kakor so se njega dni. Pričeli jo bomo priobčevati v prihodnji številki 'Družinskega tednika'. Priporočite jo vsem svojim malim in velikim prijateljem in znancem, da bodo z vami vred z zanimanjem sledili Robinzonovim dogodivščinam od začetka do konca!

Ali bo takoj obvestil policijo?

Ali se bo posvetoval s svojim odvetnikom?

Ali bo pomiril živec svojega sina z zagotovilom, da bo o zadevi molčal?

Ali bo pripravil svojega sina do tege, da sam obvesti policijo?

Ali se bo s svojim sinom domenil, da bo molčal, toda le pod pogojem, da mu sin s častno besedo obljubi, da ne bo nikoli več šofiral?

Ali bo izjavil, da principiellne ne igra za denar?